

GRAMEX press

A close-up portrait of Tuomari Nurmio, a man with a full white beard and long brown hair, wearing a dark leather flat cap and a dark patterned jacket over a dark shirt. He is looking directly at the camera with a slight smile. The background is a textured, light brown wall.

Irina

ja parisuhde-
poppirokki

Puhelin

on nyky-
suomalaisen
levysoitin

Haastattelussa

Jesse Markin
Keko Salata
Ylva Haru

Tuomari Nurmio
valitsee
viisi levyään

4 2020

Genelec RAW

Päältä rouhea, sisältä huippuunsa hiottu.

Yhdistimme Suomessa suunnitellun klassikkosoundin industrial-henkiseen muotoiluun ja vastuulliseen ajatteluun.

Alumiinista valmistettuihin koteloihimme käytettävästä alumiinista noin 94% on kierrätettyä materiaalia. Tärkeimmät lähteet ovat juomatölkit, vanhat autonosat ja uusien alumiiniosien ja -komponenttien valmistuksesta syntyvä ylijäämä. Harri Koskisen kädenjälkenä syntyi pelkistetty ja levollisesti muotoiltu kotelo, jonka uusin versio hohkaa raajan alumiinin rouheaa kauneutta. Se on entistäkin ekologisempi RAW-malli, jonka kotelot eivät vaadi maalausta tai muita ympäristöä kuormittavia pintakäsittelyjä. Genelec RAW paljastaa kaiken, myös äänen salaisuudet.

Lahjoitamme osan jokaisen myydyin RAW-tuotteen hinnasta Audio Engineering Societylle (AES). Haluamme tukea AES:n uraauurtavaa toimintaa audio-alan kansainvälisen tieteen ja teknologian kehityksen parissa. Lisätietoja: [genelec.fi/kestava-kehitys-ja-laatu](https://www.genelec.fi/kestava-kehitys-ja-laatu)

GENELEC® | RAW

Intro

Teksti: Riikka Hiltunen ja Heikki Jokinen

Mariskalta arveluttava joululevy

Jo vuonna 2017 **Mariska** teki *Voiko pukki tulla* -kappaleen. Ollessaan nyt mukana *Vain elämää* -sarjassa hän innostui tekemään lisää omia joulukappaleita. Tuloksena on joululevy *Navidadii*.

Sen alaotsikko Arveluttavia joululauluja antaa viitteen sisällöstä. Mukana ovat muun muassa kappaleet *Joulutwerk*, *Hehkuviinii* ja *Joulu kapakassa*.

Joululaulut kuuluvat jouluun, Mariska sanoo levyn tiedotteessa. "Kirjoittajalle teema on kiinnostava, sillä kyseinen juhla kantaa sisälään paljon merkityksiä ja näkökulmia, joita ei kovin paljon ole joulukappaleissa vielä kuitenkaan käsitelty." ●

Esiintyminen *Vain elämää* -sarjassa innosti Mariskan tekemään omia joulukappaleita.

KUVA: PETRI AHO / NELONEN MEDIA

PIIRROS: JP AHONEN

Belzebubs Cartoon Forumissa

Tamperelaisen **JP Ahosen** vuonna 2016 alkanut *Belzebubs*-sarjakuva kertoo black metal -perheestä sekä perheen isän bändin urakehityksestä. Verkkojulkaisuna alkanut sarja keräsi laajan kansainvälisen huomion ja siitä on julkaistu koostekirjoja eri kielillä. Vuonna 2018 yhtye pääsi levyttämäänkin. Muusikot olivat tuntemattomia, mutta ammattilaisia.

Bändille tehty animoitu musiikkivideo poiki ajatuksen tv-sarjasta. Turkulaisen Pyjama-studion 13 x 22 minuutin hanke esiteltiin rahoittajille ja tv-kanaville syyskuussa eurooppalaisen tv-animaation yhteistuotantotapahtuma Cartoon Forumissa. Vielä ei ole tietoa kerääkö sarja riittävän rahoituksen. ●

Pohjoismainen palkinto Sampo Haapamäelle

Pohjoismaiden neuvoston vuoden 2020 musiikkipalkinto myönnettiin säveltäjä **Sampo Haapamäelle** teoksesta *Konsertto neljäsosäsävelaskelpianolle ja kamariorkesterille*. Teosta varten säveltäjä kehitti pianisti **Elisa Järven** kanssa kokonaan uuden instrumentin, neljäsosäsävelaskelpianon.

Haapamäki on tutkinut sävellystyössään neljäsosäsävelaskelua jo yli 15 vuoden ajan. Arvostetun palkinnon tavoite on tehdä tunnetuksi maiden välistä kulttuuriyhteistyötä. ●

KUVA: SEPPO SAMULI

Suomen Säveltäjät 75 vuotta

Taidemusiikin säveltäjien etujärjestö Suomen Säveltäjät täytti loka-kuussa 75 vuotta. Yhdistys toimii eri puolilla maata ammattiaan harjoittavien jäsentensä keskinäisenä yhdyssiteenä sekä valvoo heidän etujaan. Se edistää lisäksi suomalaisen musiikin esittämistä, tallentamista ja kustantamista.

Juhlavuoden päätaphtuma oli lokakuinen Radion sinfoniaorkesterin konsertti, jossa kuultiin kaksi kantaesitystä: **Outi Tarkiaisen** orkesteriteos *Jään lauluja* sekä **Sampo Haapamäen** laulusarja *Synny!*. ●

suomen
säveltäjät

75
vuotta

Riffi
-JULKAISUT

TIETO LISÄÄ FIILISTÄ!

Innostavat soitonoppaat ja pätevät käsikirjat!

riffi.fi/verkkokauppa

Intro

Teksti: Riikka Hiltunen, Heikki Jokinen ja Lauri Kaira

Vildá kisaa palkinnosta

Suomalaisyhtye Vildá nousi ehdolle Euroopan komission Music Moves Europe -palkinnon saajaksi. Palkinto myönnetään artistille, jonka katsotaan edustavan tämän päivän tai huomisen eurooppalaista soundia.

Palkinto on myönnetty aikaisempina vuosina muun muassa **Adelelle** ja **Dua Lipalle**. Vildá

on pop-painotteisessa ehdokaslistassa piristävä poikkeus, sillä yhtyeen musiikissa pop-vaikutteisiin yhdistyvät saamelainen joiku ja suomalainen kansanmusiikki. ●

Vildá eli laulaja Hildá Länsman sekä harmonikan soittaja Viivi Maria Saarenkyli esiintyivät Womex-tapahtuman avajaisissa Tampereella lokakuussa 2019.

KUVA: ERIC VAN NIEUWLAND

Eläkkeelle siirtyessään Epe Helenius myi oman mittavan levy- ja kirjakokoelmansa Epen pop-up kirppiksellä.

KUVA: EPE HELENIUKSEN KOTIALBUMI

Epe Helenius 70 vuotta

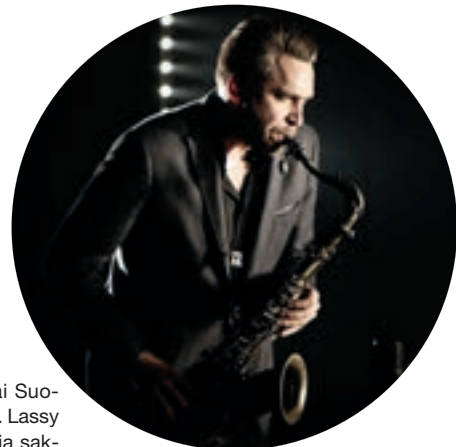
Poko Rekordsin perustaja **Epe Helenius** täytti 70 vuotta 25. marraskuuta. Hän kertoo jäävänsä levy-yhtiöhommissa eläkkeelle ja keskittyvänsä musiikkialan yhdistys- ja järjestötoimintaan sekä artistien konsultointiin.

Helenius on ollut perustamassa myös levy-yhtiöitä Sound of Finland ja Ratas Music Group. Viime vuodet hän on toiminut konsulttina aiemmin EML:lle myymässään Poko Rekordsissa. Pokon artisteihin lukeutuvat muun muassa Eppu Normaali, **J. Karjalainen**, Popeda ja **Ismo Alanko**. ●

Yrjö-palkinto Timo Lassylle

Saksofonisti **Timo Lassy** sai Suomen Jazzliiton Yrjö-palkinnon. Lassy on sukupolvensa tunnetuimpia saksofonisteja Suomessa, ja miehen fanikunta on ulottunut pitkälle perinteisen jazzyleisön ulkopuolelle.

Kahdeksan soololevyä julkaissut Lassy oli myös suosittu The Five Corners Quintetin jäsen. Jazzliiton Andania-palkinto meni toimittaja **Matti Laipiolle** ja Ylen Jazzradion Varjo-Yrjö Eclipse Music -levy-yhtiön vetäjä **Tapio Yliselle**. ●

TIMO LASSY. KUVA: MAARIT KYTÖHARJU

Virolais-suomalainen rap

Mikael Gabrielin ja virolaisräppäri **Nublun** marraskuussa julkaistu yhteinen *Universum*-kappale nousi samaan aikaan molempien maiden Spotify-listan ykköseksi. Mikael Gabriel sanoo palanneensa juurilleen, sillä hänen äitinsä on virolainen.

Nublu on parin viime vuoden aikana noussut maansa suosituimpien artistien joukkoon. *Universumin* virolais-, suomen- ja latviankielinen, mahtipontinen avaruusaiheinen video kerää sekin mittavia katsojalukuja. Sen ohjasi **Marta Vaarik**. ●

NUBLU JA MIKAEL GABRIEL. KUVA: VILLE LINNA

Musamimmit verkostoituivat

Suomen musamimmit -sivu kerää Facebookissa satoja musiikkialalla toimivia naisia verkostoitumaan ja keskustelemaan. Ryhmän jäsenet ovat järjestäneet aamupalatreffejä liveinä ja verkossa sekä ideoineet ja toteuttaneet koulutuksia ja ajatustenvaihtosessioita.

Ryhmän perustivat viime vuoden joulukuussa musiikkialan yrittäjä **Linda Lundberg** sekä **Malka**-artistinimellä musiikkia tekevä **Mirva Malkamäki**. Ryhmä on tarkoitettu ammattimaisesti musiikkialalla toimiville naisiksi itsensä identifioiville ja muunsukupuolisille. ●

MALKA. KUVA: SARA LEHTOMAA

Gramex pienten potilaiden tukijoukoissa

Gramex on mukana tukemassa Lastenklini- koiden Kummien työtä lahjoittamalla tämän vuoden joulukorttivarat Kummien keräykseen. Gramex toivottaa näin hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta 2021 kaikille! ●

Kirjauutuuksia

Syksyllä ilmestyi musiikkihistoriaa ja muusikoiden henkilökohtais- ta elämää valottavia kirjoja. **Vesa Kontiaisen** kirjoittama *Hurricanes. Albumit 1973–1988* (Bazar) kokoaa haastatteluaineiston avulla tarinoita yhtyeen levyjen takaa.

Tuomas Nyholmin kirjoittama **Samu Haberin** elämäkerta *Samu Haber – Forever Yours* (Otava) julkaistiin Suomessa ja Saksassa lokakuussa, ja se nousi ilmestymis- viikolla molempien maiden myy- dyimmäksi tietokirjaksi.

Hanoi Rocks -rumpali **Nicholas Dingleyn** varhain päättynyttä elä- mää valottaa puolestaan **Ari Vän- täsen** *Razze – Hanoi Rocks -le- gendan tarina* (Like). ●

Gramex lyhensi nimensä

Gramexin 1960-luvulta asti käy- tetty virallinen nimi *Esittävien taiteilijoiden ja äänitteiden tuot- tajien tekijänoikeusyhdistys Gramex ry* nykyaikaistui. Tilalle tuli *Gramex äänitemusiikin teki- jänoikeusjärjestö ry*.

Uudistus helpottaa arkea. Nyt Gramex löytyy aakkoselli- sista rekistereistä g- eikä e-kir- jaimen kohdalta. Arkiversio on väliiivallinen *Gramex – äänite- musiikin tekijänoikeusjärjestö* tai tuttu *Tekijänoikeusjärjestö Gramex*. ●

Tuska Utopia kiertää maata

Tuska-festivaalin taustajoukot ovat pistäneet pystyn uudenlaisen striimi- konseptin, joka vie metalliartisteja konsertoimaan erilaisiin kotimaisiin maisemiin. Jaksoissa nähdään kon- serti ja artistihaastattelu sekä tutus- tuutaan kohteeseen matkailuohjel- man hengessä.

Ensimmäisen kauden kolmessa marraskuussa jaksossa konsertoi- vat Turmion Kätilöt Suvilahden kaasus- kelossa, Battle Beast salaisessa kivi- linnassa ja Apocalyptica Pälkäneen rauniokirkolla. Organisaatio suunnitte- lee myös jatkoa maksullisten striimi- konserttien sarjalle. ●

Pääkirjoitus

LAURI KAIRA
Päätoimittaja

Parempi työttömyys- turva muusikolle

Kulttuurin ystävät eduskunnassa vaativat parempaa työttömyysturvaa taiteilijoille. Sosiaali- ja ter- veysministeri on käynnistänyt selvityksen asiasta. Tämän takana on Luovan työn tekijät ja yrittäjät LYHTY -verkoston keräämä adressi. Se on koon- nut päättäjiä poikkeuksellisella tavalla yhteen hallituksen ja opposition rajat ylittäen. Kiitos tästä!

Korjausta tarvitaan nopeasti. Moni taiteilija on joutunut ko- ronan takia työttömäksi ja taistelee arkisesta toimeentulostaan.

Työttömyysturvassa on kuitenkin aukko. Vaikka muusikko olisi työttö- myyskassan jäsen, hän ei välttämättä saa lainkaan työttömyyskorvausta.

Syynä on se, että jopa menneiden vuosien tekijänoikeuskorvaukset leik- kaavat työttömyyskorvausta ihan kuin työttömänä ansaittu palkka.

Työtön voi ansaita jonkin verran palkkatuloja. Niin sanotun ”suojaosan” ylittävät tulot leikkaavat korvauksen pois asteittain.

Pääsääntö on se, että ne tulot leikkaavat korvausta, jotka myös kerryttävät sitä. Työtulot leikkaavat korvausta, mutta esimerkiksi vuokra- tai myyntitulot eivät. Tekijänoikeuskor- vauksia kohdellaan toisin. Ne leikkaavat työttömyyskorvausta, vaikka eivät kerrytä sitä.

Tämä on väärin. Tekijänoikeuskorvauk- set eivät ole työntekoon perustuvaa ansio- ja palkkatuloa, vaan teosten käytöstä ke- rättyjä lisensointikorvauksia.

Gramex välittää muiden maksamia lisensointikorvauksia musiikin käytöstä. Siksi niitä voi tulla vuosia sen jälkeen, kun levy on äänitetty studiossa. Niitä voi siis tulla taannehtivasti työttömälle, jonka muut tulot ovat romahtaneet. Silloin on väärin kohdella niitä niin kuin työttömyysaikana ansaittua palkkaa.

Ongelma olisi nopeasti korjattavissa. Vika ei ole laissa vaan asetuksessa. Hallitus pystyy muuttamaan asetusta omalla päätöksellään, ilman eduskuntaa. Gramex oli mu- kana keräämässä adressia. Ve- toamme hallitukseen, että asia korjataan heti, jotta se ehtii auttamaan korona-aikana. ●

Korjausta tarvitaan nopeasti.

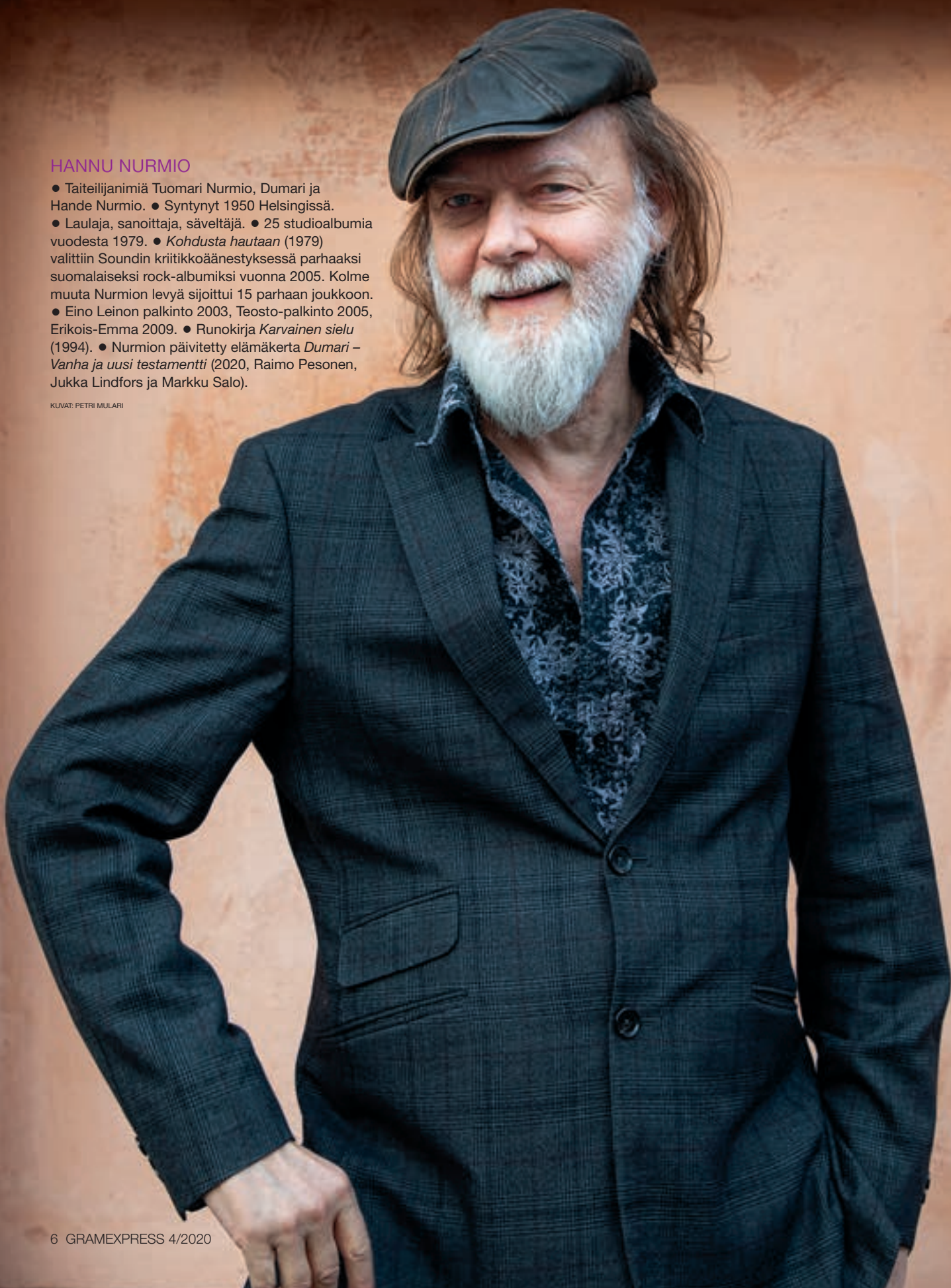
KUVA: ANTTI NYMAN

HANNU NURMIO

- Taiteilijanimiä Tuomari Nurmio, Dumari ja Hande Nurmio. • Syntynyt 1950 Helsingissä.
- Laulaja, sanoittaja, säveltäjä. • 25 studioalbumia vuodesta 1979. • *Kohdusta hautaan* (1979) valittiin Soundin kriitikkoäänestyksessä parhaaksi suomalaiseksi rock-albumiksi vuonna 2005. Kolme muuta Nurmion levyä sijoittui 15 parhaan joukkoon.
- Eino Leinon palkinto 2003, Teosto-palkinto 2005, Erikois-Emma 2009. • Runokirja *Karvainen sielu* (1994). • Nurmion päivitetty elämäkerta *Dumari – Vanha ja uusi testamentti* (2020, Raimo Pesonen, Jukka Lindfors ja Markku Salo).

KUVAT: PETRI MULARI

Dumarin femma

Marraskuussa 70 vuotta täyttäneen
Tuomari Nurmion musiikkiura on jatkunut
yli neljän vuosikymmenen ajan.
Tässä hän kertoo työstään viiden
tuotannostaan valitsemansa albumin kautta.

Teksti VILLE HARTIKAINEN

KUVA: LEHTIKUVA / MATTI TAPOLA (S)

Tuomari Nurmio huhtikuussa 1979. Saman vuoden touko-heinäkuussa hänen Valo yössä -kappaleen sisältävä singlensä oli listaykkösenä Suomessa.

Neljäkymmentäkolme vuotta levyttävänä artistina. Kaksikymmentäviisi studioalbumia lukuisien eri kokoonpanojen kanssa. Pino arvostelumenestyksiä ja nippu kotimaisen rockmusiikin klassikoita.

Tuomari Nurmion vuonna 1977 *Oi mutsi, mutsi* -ep:stä käynnistynyt ura levyttävänä artistina hakee monipuolisuudessaan ja tinki-mättömyydessään vertaistaan. Kysymys kuuluu: miten lähestyä sellaista runsaudensarvea yhdessä lehtijutussa? Merkittäviä virstanpylväitä on niin monia, että aiheen rajaaminen tuntuu liki mahdottomalta.

Keikautetaan asetelma siis nurinniskoin ja vyörytetään ongelma taiteilijan kontolle. Pyydän Nurmioita valitsemaan haastattelua varten yhden itselleen merkittävän albumin hänen laajan tuotantonsa kultaakin vuosikymmeneltä. Valintojen kautta voisimme tehdä syväskel-luksia hänen työhönsä laulunkirjoittajana.

”Ok. Katsotaan...”, Nurmio vastaa sähköpostilla esitettyyn pyyntöön.

Seuraavana päivänä kahvilan pöydässä istuu tuskaisen näköinen mies. Nurmio paljastaa unohtaneensa toiveeni ja laiminlyöneensä kotitehtävänsä. Valinnat pitää siis vetää lonkalta.

Mutta vaikeaa se tulee olemaan, Nurmio lisää. Hän toteaa taideteosten rankkaamisen olevan ylipäättään ”aivan helvetin vaikeaa”. Erityisesti omien teosten.

”Ei niitä edes viitsi kuunnella selvin päin. Tai ainakin se on hankalan tuntuista. Blokkaillee vain virheitä, vaikka joukossa on tietysti paljon onnistumisiakin”, Nurmio palottelee.

Aivan. Niinpä juuri.
Aloitetaanko?

1970-luku: Kohdusta haetaan

”Tässä ei ole vaihtoehtoja. *Kohdusta haetaan* (1979) oli debyyttialbumini. Olin albumin julkaisun aikaan jo 28-vuotias. Oli ehkä hyvä,

etten ollut päässyt levyttämään aikaisemmin. Muuten tuloksena olisi voinut olla aikamoista teinihuttua. Mielestäni levy on kestänyt aikaansa hyvin. Se on tunnelmaltaan, soundeiltaan ja asenteeltaan yhtenäinen, ja sitä voi vetää vielä tässäkin iässä keikalla.

Ensimmäinen levytykseni se ei silti ollut. Vuonna 1977 ilmestyi *Oi mutsi, mutsi* -ep ja reilua vuotta myöhemmin single *Valo yössä*. Siitä tuli vahingossa hitti, ja sen myötä sain kosketuksen siihen, miltä tuntuu olla suosittu.

Levy-yhtiössä tietysti toivottiin, että jatkaisin singlen viitoittamalla tiellä. Halusin kuitenkin tehdä musiikkia omilla ja uuden kokoonpanoni ehdoilla. Muu olisi tuntunut kornilta. Samaa trendiä olen jatkanut koko urani ajan.

1980-luvun taitteessa tapasin **Jaakko Salon** jossain telkkaritouhussa. Hän sanoi, että jos haluat klarata tällä alalla, niin kannattaa keskittyä pelkästään hyväksi havaittuihin asioihin ja pitää kiinni siitä, mikä on toiminut aiemminkin.

Salo oli periaatteessa oikeassa. On uhkapeliä vaihtaa tyyliä ja hyppiä jatkuvasti setistä toiseen. Koko homma voi lässähtää lähtöruutuunsa ja silloin jää helposti yhden hitin ihmeksi. En silti noudattanut hänen neuvoaan.

Ei uusiutumisessa mistään kovin tietoisesta toiminnasta ole ollut kysymys. Varmasti mukana on ollut silti kauhallinen kapinahenkeä, sitä, että paskat piitataan kaikista toiveista ja tehdään mitä huvittaa. Onneksi joku on silti aina suostunut julkaisemaan levyjäni, ja pää on pysynyt aina jotenkuten pinnalla.

Uhkapeli ei ole siis epäonnistunut.”

1980-luku: Meet the Meatballs

”Ehkä se kaikkein epätodennäköisin vaihtoehto. Henkilökohtaisella tasolla ei kuitenkaan. Neljä ensimmäistä albumiani tehtiin *Punaiseen planeettaan* (1982) asti yhtenä vyörytyksenä. Rulla pyöri taukoamatta ja kuvioon tuli mukaan myös kaikenlaista sieni- ja pilvihörhöilyä. Siinä tapahtui lopulta sellainen aika klassinen burn out. Takki oli tyhjä.

Meatballs oli tavallaan terapiabändi. Olin finaalisissa, mutta tahdoin duunata silti jotain. En halunnut jäädä kotiin sekoilemaan. Ajattelin, että lätkitään kasaan englanninkielisiä tekstejä ja vedetään homma vasurilla. Päästään vähemmällä.

Levy saatiinkin valmiiksi aika helpolla rämistelyllä (1984). No, melkein kaikki siinä kombossa olivat aika persoja dokaamiselle. Keikoilla homma oli hyvin sattumanvaraista. Ehkä siinä pääsi silti jonkin kriisin ylitse.

Totuus on, että englanninkielinen kama menee suurimmalta osalta suomalaisista yli hilseen. Siksi kaikenlaiset sanonnat ja fraasit kuulostavat englanniksi sanottuna makeammilta. Esimerkiksi jotkut Beatlesin alkuaikojen biisit ovat todella alkeellista lyriikkaa. Suomeksi sama juttu ei menisi ikinä läpi. Se olisi pelkkää huttua.

Eikä asia ole miksikään muuttunut. Nykyteinit sanovat oh my God, eivätkä voi herän jumala. Se kuulostaisi nololta. Siinä on se harha. Samasta syystä omalla äidinkielellä kirjoittaminen on paljon paljastavampaa ja siksi myös vaikeampaa. Ei pääse sen sumuverhon taakse.

Olen itse aika tarkka suomeksi sanoittamisen suhteen. Haluan välttää niin sanottua iskelmäkieltä, sellaista mauttoman ylevää ja keinotekoisien makuista ilmaisua. Pidän sellaista rappiomatskuna kielen suhteen.

Muutoin en kannata mitään kielen suoje-lutoimenpiteitä. Esimerkiksi luontevan puhe-kielen käyttäminen lauluteksteissä on ihan

okei, vaikka se ei olisikaan kieliopillisesti oikein. Slangihan on lähtökohtaisesti seka-sotkukieli. Myös jokin suomea ja englantia yhdistelevä räppisekasotku voi toimia ihan hyvin.

Mutta kornius, sitä pitää välttää... vaikka voihan sekin olla joskus toimivaa.”

1990-luku: TanSSIPalatsi

”Olen ollut aina kiinnostunut kokeilemaan, mihin omat kappaleeni venyvät. Skaalani säveltäjänä on aika suppea, enkä ole ollut koskaan erityisen melodialähtöinen biisintekijä.

Siksi on tuntunut luontevalta testailla erilaisia lähestymistapoja. On minua kritisoitukin tästä.

Joillekin ihmisille on kauhistus kuulla uusi versio tutusta kappaleesta. Minulle tämä on vieras ajatus. Näen biisit käyttötavarana. Ne voidaan pukea moniin eri vaatteisiin. Pihvi pysyy silti samana. *TanSSIPalatsi* (1996) on kierrätyslevy. Se sisältää yrityksiä tehdä tanssibändiversioita vanhoista biiseistäni.

En ylipäättään käsitä originaalin käsitettä. Alkuperäisversiot ovat aina arpapeliä. Keiden muusikoiden kanssa on sattunut olemaan tekemisissä? Minkälainen ilmapiiri studiossa

>>>

”Olen itse aika tarkka suomeksi sanoittamisen suhteen.”

Ei uusiutumisessa mistään kovin tietoisesta toiminnasta ole ollut kysymys, Nurmio sanoo urastaan.

KUVA: PETRI MULARI

>>>

on juuri tuolloin ollut? Albumiversiot ovat kuin valokuva jostain tietystä tilanteesta.

Ja uuden kombon myötä kappaleet kuulostavat väistämättä erilaisilta. Niin sen pitää mielestäni mennäkin. Biisejä ei ole mitään syytä puristaa johonkin tiettyyn muottiin ja yrittää soittaa niin kuin aina ennenkin. Keikoilla monesti parasta onkin snadi epätietoisuuden tunne. Sellainen nuorallatanssimisen meininki.

Hyvä biisi kestää kyllä runttaamista.”

2000-luku: Tuomari Nurmio ja Korkein Oikeus

”Moni hyvä juttu on lähtenyt liikkeelle pienestä idiksestä. *Korkeimman Oikeuden* (2002) teimme kolmistaan kitaristi **Tommi Vikstenin** ja rumpali **Markku Hillilän** kanssa. Olin testannut baritonikitaraa ja pohdin Vikstenille, voisiko bändi pärjätä ilman bassoa. Siitä tuli touhuun ihan uusi näkökulma. Paljon vapaamuotoisempi.

Täytin vuosituhanen alussa 50 vuotta. Ei se tuntunut merkitsevän mitään. Musiikkikuviot jatkuivat saman tyyppisinä kuin ennenkin. Suomalainen musiikkikenttä ympärilläni oli sen sijaan muuttunut. Kotimaiset bändit olivat breikanneet ensimmäistä kertaa maailmalla. Seurasin touhua ihan tyytyväisenä vierestä.

2000-luvun puolivälissä olin Turussa keikalla. Myös HIM oli kaupungissa. Sanoin hotellijatkoilla **Villelle (Valo)**, että olet nyt saman ikäinen kuin olin itse aloittaessani, mutta sulla on albumi Jenkkien top tenissä. Olin aidosti iloinen hänen saavutuksistaan, mutta oli siinä mukana myös pieni kateuden häivä.

Omassa nuoruudessani vastaava ulkomaanmenestys olisi ollut täyttä utopiaa. Vienti-osaamista ei ollut, eivätkä ovet olleet vielä auki maailmalle. Jos olisivat, olisin varmaankin satsannut englanninkieliseen matskuun enemmän. Urani olisi voinut olla hiukan erinäköinen.

Joitakin vuosia sitten Korpiklaanin kanssa oli puhetta, että tekisimme yhdessä levyn ja lähtisin kiertämään Keski-Eurooppaa heidän kanssaan. En enää viitsinyt. Ajattelin, etten enää jaksa lähteä vetämään baijerilaisia tuoppeja.

Biisejä ei ole mitään syytä puristaa johonkin tiettyyn muottiin ja yrittää soittaa niin kuin aina ennenkin, Nurmio sanoo.

KUVA: PETRI MULARI

En ole silti harmitellut, että olisin syntynyt väärään aikaan. Jos olisin aloitteleva artisti, en todennäköisesti voisi kehittää itselleni vastaavaa uraa. Artistit lanseerataan nykyisin television laulukilpailuissa ja biisit tehdään tiimityönä pajoissa. Jos pullikoit vastaan, sanotaan, että voit lähteä läiskimään.

En ole halunnut koskaan olla systeemin pelle. Esimerkiksi kaikki television formaatti-ohjelmat ovat minulle mahdottomia ajatuksia. En ole halunnut lähteä niihin leikkeihin mukaan. Se ei tarkoita, etteikö televisiossa saisi olla musiikkiviihdettä. Mutta mulle se ei sovi.”

2010-luku: Paratiisin puutarha

”En ole koskaan halunnut tuottajaa levyilleni. Siitä on etupäässä huonoja kokemuksia. **Marja-ahon Ahti** toimi käytännössä *Punaisen planeetan* tuottajana, tosin sitä termiä ei silloin vielä käytetty. Moni asia toimi, mutta monia hänen ratkaisujaan myös karsastin.

Kyse ei ole siitä, mikä on hyvää ja mikä huonoa. Monesti tuottajan ratkaisut ovat paljon taitavampia ja kekseliämpiä kuin omani. Mutta tuottajan mukana levyille tulee myös vieraannuttava elementti, ja sen myötä en tunne levyä yhtä paljon omakseni. Kehitin jossain vaiheessa iskulauseen: ’mieluummin vaikka huonompaa, kunhan se on omaa’.

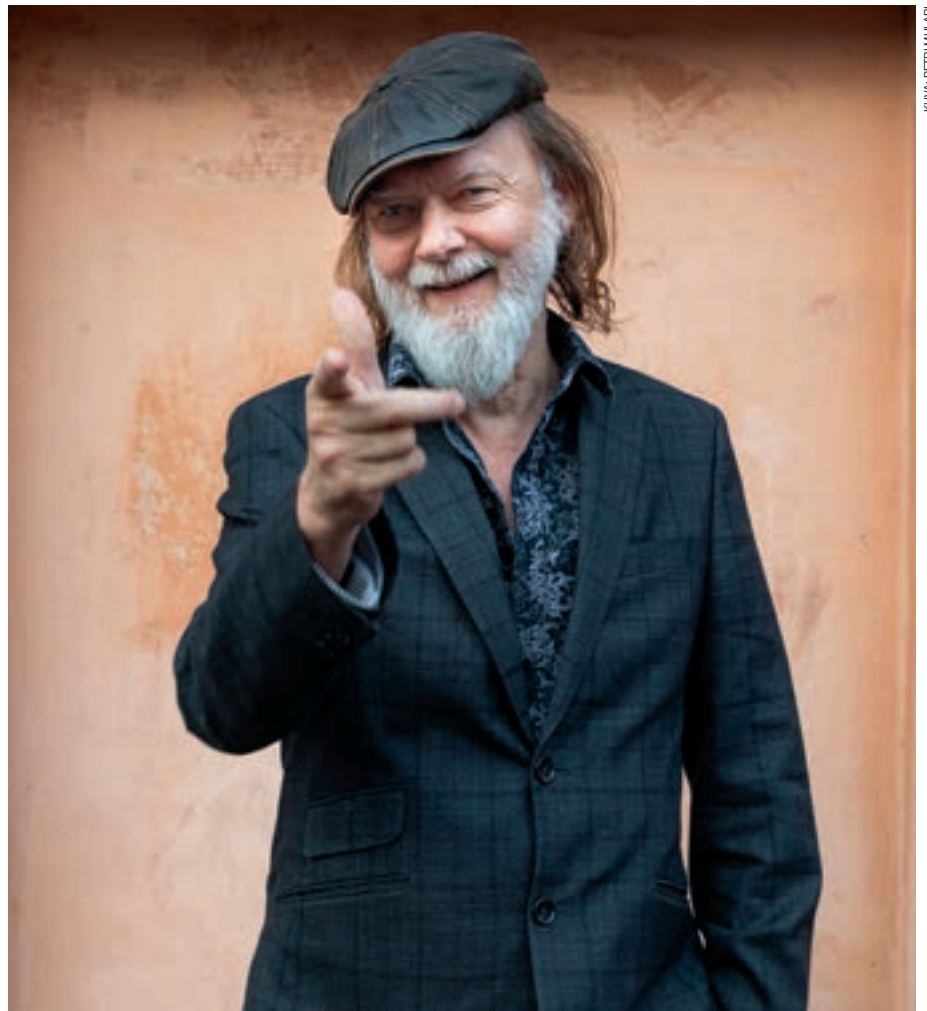
Voi olla, että minulla on myös jokin auktoriteettikammo. Minun on vaikea vetää sitä rajaa, mitä valtuuksia haluan antaa toiselle. Monesti tuottajat ovat myös entuudestaan tuttavampia. Paskin juttu on, jos tulee konflikti ja välit menevät huonoiksi.

Paratiisin puutarha -levylle (2010) otin silti messiin tuottaja **Janne Haaviston**. Janne kanssa työskentely osoittautui onneksi hyväksi jutuksi. Albumille tuli tavallista pehmeämmät soundit, ja monia sellaisia elementtejä, joita en olisi itse keksinyt duunata.

Teemoiltaan albumi on puhdasoppinen rakkauslevy. Olen tehnyt urani varrella ralleja vähän kaikesta. Kaikki aihepiirit ovat mielestäni yhtä arvokkaita ja yhtä kiinnostavia. Välillä olen silti miettinyt, mistä kaikesta minulla on oikeus kirjoittaa.

Olen tehnyt esimerkiksi aika monia spurguaiheisia lauluja. He eivät ole kaupallisesti järkevä kohderyhmä. Olin kerran ilmaiskeikalla asunnottomien päivänä. Kela-sin, että mikä minä olen vetämään näille ihmisille ralleja, jotka kertovat syrjäytyneistä? Ehkä he kaipaavat jotain mikä on kauempana heidän todellisuudestaan. No, esitys meni onneksi helvetin hyvin läpi. Olin vastaanotosta aidosti liikuttunut.

Jos teksteistäni haluaa etsiä jotain yhdistävää tekijää, on se varmaankin satiiri. Se on toiminut punaisena lankana alusta lähtien. Vaikka juttuni ovat välillä aika synkkäkin vyörytystä, on siellä jokin koominen aspekti

KUVA: PETRI MULLARI

Kaikkein eniten olen halunnut vältellä tosikkomaisuutta, tärkeilyä ja tunnetiloissa rypemistä, Nurmio sanoo lauluistaan.

”Jos teksteistäni haluaa etsiä jotain yhdistävää tekijää, on se varmaankin satiiri.”

aina mukana. Varmaan se on tapani katsella maailmaa.

Kaikkein eniten olen halunnut vältellä tosikkomaisuutta, tärkeilyä ja tunnetiloissa rypemistä. Mutta on myös mahdollista, että olen yrittänyt peitellä koomisuudella myös omia tunteitani. Niinkin voi olla.”

2020-luku: Takaisin harrastukseksi

Tällä vuosikymmenellä Nurmio ei ole ainaakaan vielä julkaissut musiikkia. Reilu vuosi sitten hän ilmoitti lopettaneensa uusien kappaleiden kirjoittamisen. Helsingin Sanomien haastattelussa Nurmio selitti kyllästytynsä pitkiin kirjoitus- ja levytysprosesseihin ja jatkuvaan biisien pyörittelyyn päässään.

Nurmio täytti marraskuussa 70 vuotta.

”Mähän olen eläkeläinen. Voin tehdä ihan mitä huvittaa”, hän toteaa.

Kuinka ollakaan, viime aikoina on huvittanut taas kirjoittaa uutta musiikkia. Nurmio kertoo perustaneensa **Miikka Paatelaisen** ja **Markku Hillilän** kanssa ”primitiivistä räminää” soittavan trion nimeltä Luupäät.

Asenne on silti eri kuin aikaisemmin, Nurmio muistuttaa.

”Yritän pitää koko ajan mielessä, että homma ei nyrjähtäisi taas siihen samaan hampaat irvessä -vääntöön. Tavallaan on ihan hauskaa, että tämä musiikkitouhu, joka alkoi harrastuksena ja muuttui jossain vaiheessa duuniksi, on muuttunut takaisin harrastukseksi. Juttua tekee joko pelkästään omaksi huvikseen tai ei ollenkaan.”●

Taiteilijan työttömyysturva korjattava

Sivistysvaliokunta ja kansanedustajien
puoluerajat ylittävä aloite
vaativat korjausta tekijänoikeus-
korvausten työttömyysturvaan.

Teksti LAURI KAIRA

Moni muusikko ja musiikintekijä on joutunut koronan takia työttömäksi ja taistelee arkipäivästä toimeentulostaan.

Taiteilijan työttömyysturvassa on kuitenkin aukko. Vaikka taiteilija olisi työttömyyskassan jäsen, hän ei välttämättä saa lainkaan työttömyyskorvausta.

Syynä on se, että tekijänoikeusjärjestöjen maksamat, jopa menneiden vuosien tekijänoikeuskorvaukset leikkaavat työttömyyskorvausta samalla tavalla kuin työttömänä ansaittu palkka.

Päivärahan sovittelu

Työtön voi nykyisin ansaita jonkin verran palkkatuloja työttömänä. Suojaosa on normaalisti 300 euroa kuukaudessa, koronapandemian aikana se on korotettu 500 euroon. Jos ansaitsee yli sen, työttömyyskorvaus leikautuu asteittain.

Pääsääntö on se, että ne tulot leikkaavat korvausta, jotka myös kerryttävät sitä. Työtulot leikkaavat korvausta, mutta muun muassa vuokra- tai myyntitulot eivät.

Tämä pelisääntö käy järkeen. Valitettavasti tekijänoikeuskorvauksia kohdellaan toisin. Ne leikkaavat työttömyyskorvausta, vaikka eivät kerrytä sitä.

Asetuksen virhe

Työttömyyskorvauksen yhteensovittamista koskevan asetuksen eri pykälissä on tekijänoikeustulon osalta kufkamaoinen ristiriitaisuus. Yhdessä pykälässä se tulkitaan korvaukseksi työstä, toisessa taas ei.

Kaikki kuitenkin tietävät, että tekijänoikeusjärjestön jakamat korvaukset eivät ole työnteosta maksettua palkkaa, vaan teosten käytöstä kerättyjä lisensointikorvauksia.

Gramex ja Teosto eivät ole muusikon työnantajia, vaan ne vain välittävät hänelle muiden maksamia lisensointikorvauksia. Ne ovat korvausta teosten käytöstä, eivät palkkaa studiotyöstä.

Siksi niitä tulee usein vuosia sen jälkeen, kun levy on äänitetty studiossa. Niitä voi tulla siis myös työttömyysaikana, kun muut tulot ovat romahtaneet.

Sivistysvaliokunta esittää pontta

Eduskunnan sivistysvaliokunta vaatii asiaan korjausta. Se esittää, että eduskunta antaisi ponsilausuman, jossa sanottaisiin että ”eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy mahdollisimman pikaisesti” toimiin muun muassa tekijänoikeuskorvausten huomioimatta jättämiseksi työttömyyssetuuden sovittelussa.

”Koska taiteilijoilla on koronan takia hätä juuri nyt, asia pitää korjata nopeasti”, sanoo sivistysvaliokunnan puheenjohtaja **Paula Risikko** (kok.).

Kansanedustajat Paula Risikko (vas. ylh.), Eeva-Johanna Eloranta (oik. ylh.), Inka Hopsu ja Heikki Vestman toimivat taiteilijoiden työttömyysturvan parantamiseksi. Mukana hankkeissa on edustajia kaikista puolista.

Asian korjaaminen vaatii vain asetuksen muutoksen.

Risikon mielestä hallitus olisi voinut korjata asian nopeastikin, koska hallitus antaa asetukset ilman eduskuntaa.

”Hallituksella on ollut käsissään korjausesitys kesäkuusta alkaen. Koska tämä ei vaadi muuta kuin asetuksen muutoksen, hallitus olisi voinut jo hoitaa asian.”

”Valiokuntamme esittää yksimielisesti valtiovarainvaliokunnalle, että eduskunta vaatii hallitusta korjaamaan asia”, sanoo Risikko.

Kaksi kirjallista kysymystä

”Kulttuurialoilla työskentelevien taiteilijoiden asemaa työttömyystilanteissa tulee parantaa, sillä hyvinvointivaltion periaatteiden mukaan kaikkien on oltava tasa-arvoisessa asemassa”, sanoo sivistysvaliokunnan varapuheenjohtaja **Eeva-Johanna Eloranta** (sd.).

”Taiteilijoiden tulee olla samalla viivalla muiden kanssa työttömyysturva-asioissa. Erityisesti korona-aika on osoittanut, että tekijänoikeuskorvausta saavat taiteilijat ovat väliinputoajia sosiaaliturvajärjestelmässämme.”

Eloranta on ollut asiassa aktiivinen jo ennen sivistysvaliokunnan käsittelyä. Hän on jättänyt taiteilijoiden työttömyysturvan

korjaamisen puolesta jo kaksi kirjallista kysymystä. Toisen yksin ja toisen yhdessä muiden hallituspuolueiden sivistysvaliokuntaryhmien vetäjien kanssa.

Elorannan mukaan valtioneuvoston asetusta työttömyyssetuutta määrättäessä huomioon otettavasta tulosta tulisi kiireellisesti muuttaa niin, että yhteishallinnointilain (29.12.2016/1494) mukaisten tekijänoikeusjärjestöjen maksamat tekijänoikeuskorvaukset ennen työttömyyttä tehdyn teoksen tai esityksen käytöstä jätetään huomioimatta työttömyyssetuuden sovittelussa.

Toimenpidealoite

Edellisten lisäksi eduskunnassa kerätään nimiä puoluerajat ylittävään toimenpideoitteeseen, jossa vaaditaan asian korjaamista. Ensimmäisiä allekirjoittajia ovat **Inka Hopsu** (vihr.) ja **Heikki Vestman** (kok.).

Tarkoituksena on saada niin monta nimeä kuin mahdollista. Käynnistysvaiheessa ovat mukana ainakin **Pirkka-Pekka Petelius** (vihr.), **Hilkka Kemppi** (kesk.), **Ari Koponen** (ps.), **Veronika Honkasalo** (vas.), **Eva Biaudet** (r.), **Mikko Ollikainen** (r.) sekä

Ministeri Aino-Kaisa Pekonen käynnisti uudistuksesta selvityksen. "Sen rahoitusmahdollisuuksia on käsiteltävä kevään kehysriihessä."

Eloranta ja Risikko. Muita nimiä hankkeen toteuttajat eivät tätä juttua tehtäessä vielä pystyneet vahvistamaan.

"Korona ja sen tuomat rajoitukset ovat ajaneet taiteilijoita ahtaalle. Työttömyysturvakaan ei ole muiden alojen tapaan monelle taiteilijalle yksinkertainen ratkaisu", sanoo aloitteen ensimmäinen allekirjoittaja Inka Hopsu.

"Yksi tähän liittyvä haaste ovat tekijänoikeuskorvaukset, jotka epätasa-arvoisesti toisaalta leikkaavat työttömyyskorvausta, mutta eivät sitä kerrytä", Hopsu jatkaa. "Tällainen epäkohta on korkea aika korjata heti, kun monen toimeentulo tällä hetkellä riippuu työttömyysturvasta."

Yksinkertainen korjata

Muusikko **Reeta Vestmanin** puolisona Heikki Vestman tuntee taiteilijan arjen. "Koronakriisi ja rajoitustoimet ovat kurittaneet erityisen rankasti luovien alojen tekijöitä. Vähintä, mitä tässä tilanteessa pitää tehdä, on korjata taiteilijoiden työttömyysturva toimivaksi."

"Järkikin sanoo, ettei harjoittelun tai säveltämisen perusteella tule evätä ansiosidonnaista työttömyyskorvausta eivätkä ennen työttömyyttä tehdyn teoksen tai esityksen käytöstä maksettavat tekijänoikeuskorvaukset saa leikata työttömyysturvaa."

"Kysymys on lopulta yksinkertaisista korjauksista viranomaiskäytäntöön sekä asetukseen. Olemme yhdistäneet eduskunnassa voimamme, jotta hallitus tekisi tarvittavat muutokset."

Ministeriö selvittää

Gramex oli mukana 4. kesäkuuta ojentamassa asiasta adressia sosiaali- ja terveysministeri **Aino-Kaisa Pekoselle** Luovan työn tekijät ja yrittäjät LYHTY-verkoston delegaatiassa.

Ministeri Pekosen mukaan asiaa selvitetään. "Ministeriössä on käynnistetty selvitys uudistuksen juridisista ja toimeenpanoon liittyvistä edellytyksistä sekä taloudellisista vaikutuksista."

Pekonen pitää ehdotusta tarkastelemisen arvoisena. "Suhtaudun yleisesti ottaen myönteisesti luovien alojen toimijoiden sosiaaliturvan vahvistamiseen."

"Koska kyse on hallitusohjelman ulkopuolisesta esityksestä, jolla on pysyviä kustannusvaikutuksia, sen rahoitusmahdollisuuksia on käsiteltävä kevään kehysriihessä." •

Jotakin ihan muuta kuin koronaa

Tietänne testiasetelman, jossa saa ajatella ihan mitä vain, muttei vaaleanpunaista ja kuinka meistä suurin osa ei vain voi olla ajattelematta vaaleanpunaista. Tai kun laihduttajalle sanotaan, että ajattelee herkkujen sijasta vaikka jotakin mukavaa elämystä.

Tai nyt minun osaltani, kun yritän Helsingin koronatilanteen äkillisen pahentumisen keskellä kirjoittaa jostain muuta kuin siitä, kuinka väärin on se, että kun kulttuuri- ja urheilutapahtumilta vietiin pohja pois, samassa yhteydessä ei ilmoitettu, miten päätöksestä aiheutuvat taloudelliset haitat tullaan korvaamaan.

Käyttäytymistieteilijät neuvovat nykyisin hyväksymään sen, että mieli pyörii helposti kielletyssä tai suuresti kiukuttavassa ja pyrkiään enemmän sellaisiin muutoksiin, joihin voi edetä askel askeleelta. Kuten minä nyt, kun tavoittelen kolumnia, jossa olisi muutakin kuin koronaa.

Joten omistan lopun osan kolumniani sille, miksi rakastan joukkuepalloilua. (Arvasitte oikein, tämä kuitenkin liittyy koronan takia missaamaani Susijengin matsiin.)

Joukkuelajeissa hienointa on ryhmän sisäisen ilmapiirin samanaikainen solidaarisuus ja keskinäinen kilpailu.

Koripallossa tiukan ottelun ratkaisee usein puolustus. Ja puolustus on tasan niin hyvä kuin sen heikoin lenkki. Suurimmankin tähden on puolustuksessa koko ajan tehtävä työtä, jossa oman paikan tai pelaajan lisäksi on oltava valmis paikkamaan, auttamaan ja joustamaan.

Hyökkäyksessä peli rakennetaan kuumimpien pelaajien varaan. Koko joukkueen kannattaa hyötyä siitä, että jotkut ovat vain kerta kaikkiaan muita parempia ratkaisijoita. Kaikki tekevät täysillä töitä, mutta tähdet loistavat.

Tähdet ja keskinäinen solidaarisuus – molempia tarvitaan, mutta tiukan matsin ratkaisee usein solidaarisuus. •

Tarvitaan tähtiä ja solidaarisuutta.

IRINA SAARI

- Taiteilijanimi Irina. • Syntynyt 1975 Kauhajoella. • Laulaja, sanoittaja, säveltäjä.
- Julkaissut seitsemän albumia.
- Ensimmäinen albumi *Vahva* (2004), kahdeksas albumi *Haluun Olla Yksin* ilmestyy helmikuussa 2021. • Kolme platinalevyä ja kolme kultalevyä.

Irina esittää parisuhdepoppirokkia

Joulunaikaa rakastava Irina
kertoo, että biisien sanoittaminen
on hänelle totista työtä.

Teksti LAURI KAIRA *Kuvat* NANA SIMELIUS

Rakastan joulua”, tunnustaa laulaja **Irina Saari**. Ennen korona-aikaa joulut on vietetty porukalla. ”Olen tottunut viettämään joulu-aaton suvun kanssa, joko Kauhajoella tai Heinolassa.”

Heinolassa ollaan puolison **Henri Saaren** vanhempien luona, Kauhajoella taas Irinan lapsuudenkodissa. ”Mukana ovat isovanhemmat, sisarukset, lapset ja perhe.”

”Kauhajoella ohjelmaan kuuluu myös kirkossa ja haudoilla käynti”, kertoo Irina.

”Jos olemme olleet joulun ulkomailla, silloin on oltu tietty pienemmällä porukalla, mutta yleensä silloinkin sukulaisia tai ystäviä on ollut mukana.”

Korona-aika tietysti vaikuttaa jouluunkin, kuten se on vaikuttanut musiikista eläntönsä saavan perheen elämään muutenkin.

Bilebändi Playa

Irina tutustui mieheensä Henriin reilut parikymmentä vuotta sitten, kun tämä työskenteli Apulanta-yhtyeen roudarina ja Irina lauloi Playa-nimisessä bilebändissä.

Irina kiersi Suomea Playan riveissä kuuden vuoden ajan 1990- ja 2000-lukujen vaihteessa. Playa esiintyi niin rock-klubeilla kuin yökerhoissakin.

Vuonna 2004 Irina perusti yhdessä Playan laulaja-kosketinsoittajan **Antti Pitkäljärven** kanssa Redux-yhtyeen, josta nopeasti muotoutui Irinan oma taustabändi.

Yhteys Apulantaan

Apulannan porukka liittyy vahvasti Irinan uraan. Apulannan **Toni Wirtanen** teki Irinan debyyttialbumin kaikki kappaleet, joko yksin tai yhteistyössä Irinan kanssa.

Tuo debyyttialbumi *Vabva* julkaistiin 22. maaliskuuta 2004. Levy oli menestys, joka toi Irinalle Emma-palkinnon vuoden populokkaana sekä vuoden debyyttialbumista.

Irinan kappaleista tunnettuja useimmille ovat ainakin *Haluun olla yksin*, *Pokka*, *Kymmenen kirosanaa* sekä *Hiljaisuus*, josta **Samu Haber** teki oman versionsa *Vain Elämää* -ohjelmassa.

Irina määrittelee musiikkityylinsä yhtä aikaa hauskasti ja vaatimattomasti.

”Se on sellaista perseenheilutus-parisuhdepoppirokkia”, Irina kuvailee nauraen.

20-vuotisjuhla

Irina laulaa uusimman biisinsä *En meistä meitä saa* duettona Antti Pitkäljärven kanssa. Kappale on tehty juhlistamaan Antin ja Irinan parikymmenvuotista työtoveruutta.

”Väärinkäsitysten välttämiseksi kannattaa kertoa, että biisin sanat eivät liity meidän kahden suhteeseen”, Irina naurahtaa. ”Olemme olleet parikymmentä vuotta ystäviä ja työtovereita.”

”Perustimme tahoillamme perheet samoihin aikoihin. Olemme nähneet toistemme aikuistuvan, perustavan perheet, saavan lapsia sekä kokevan elämän iloa ja suruja.”

Keikaton kevät

Irina on tehnyt levyjä ja keikkaillut joitakin taukoja lukuun ottamatta melko tasaiseen tahtiin. Koronavirus toi tähän muutoksen.

Koronapandemia kolhaisi Irinan keikkakalenteria samalla tavalla kuin kaikkien muidenkin.

”Varmaankin likemmäs sata keikkaa on tältä vuodelta hävinnyt. Kesällä pystyttiin onneksi vähän kiertämään sekä pienemmällä kokoonpanolla että koko bändillä.”

”Toivotaan nyt, että keväällä levyn julkistamisen jälkeen päästäisiin taas keikkailemaan normaalilla tavalla.”

Tv:stä tuttu

Vuonna 2017 Irina osallistui *Vain elämää* -sarjaan. Nyt hänet on nähty kahden kauden ajan *Elämäni biisissä* sekä yhtenä *All Together Now* -ohjelman tuomarina.

”Kieltämättä epäröin *Elämäni biisiin* menoa”, Irina tunnustaa. ”Vaikka tykkäsin ohjelman ideasta, mietin että sekoittaako toisten biisien laulaminen liiaksi omaa artisti-profilia.”

Tämä huoli kumpuaa uran alkua ajoilta. Irinan levy-yhtiö varoitti tästä parikymmentä vuotta sitten, kun hän aloitteli uraansa. ”Olin silloin niin innoissani, että olisin mennyt mukaan kaikkeen mahdolliseen.”

”Ammattilaiset kuitenkin kehottivat keskittymään siihen, että rakennan oman jutun ja oman artistiprofilin ensin valmiiksi.”

Biisien teko on totista työtä, mutta levytysvaiheesta studiossa nautin, Irina kertoo.

Uran tässä vaiheessa uskaltaa eri tavalla. ”Niin voi saada myös uusia yleisöjä. Jos joku katsoja tykkää tavastani laulaa hänen lemp-paribiisinsä, hän voi tulla konserttiin, vaikei ole ennen kuunnellut minun biisejäni.”

Suora lähetys

Elämäni biisi lähetetään nykyisin suorana, joten ohjelmaan liittyvät kaikki suoran lähetksen riskit. Kuinka paljon kappaleita harjoittelee?

”Solisti laulaa biisin yhtyeen kanssa 4–5 kertaa ennen suoraa lähetystä”, vastaa Irina. ”Elämäni biisi -bändiä johtava **Kalle Torniainen** tekee tietysti paljon enemmän sovittusten ja yhtyeen kanssa.”

”Sain oman kappalelistan alkukesällä. Tein niistä ensin soittiksen Spotifyyn, jota sitten aika-ajoin kuuntelin, jotta biisit tulisivat tutuiksi.”

”Meillä oli treenit parin viikon välein ja niissä harjoiteltiin kahden ohjelman kappaleet. Tv-lähetyspäivänä biisit vedettiin vielä pari kertaa, sitten oli kenraaliharjoitus ja sitten suora lähetys.”

Mikä ihmeen valas?

Suorassa lähetyksessä tulee myös läheltä piti -tilanteita. Yksi sellainen liittyi Sielun Veljien klassikkobiisiin *Säkenöivä voima*.

”Olin harjoitellut kappaleen treeneissä saamieni sanojen pohjalta”, Irina kertoo. ”Ne näkyivät treenin teleprompterissa.”

Sanat oli varmaankin tulostettu netistä.

”Ja kun itsekin teen sanoituksia, yritin epätoivoisesti ymmärtää, mikä ihmeen ’valas’ siinä kappaleessa oikein seikkailee.”

”Kaikki tahtoo elää säkenöivästä voimasta. Valas panee pelkäämään. Valas panee säkenöimään... Valas rientää estämään, kun ruumis nurkuu lihaa.”

”Mietin oikeasti, että olenko tyhmä, kun en yhtään ymmärrä, mitä palkittu sanoittaja **Ismo Alanko** on tahtonut sanoa näillä säkeillä!”

”Pari tuntia ennen lähetystä soitin Heino-laani ystävälle, joka tsekkasi asian Ismo Alankon lyriikat sisältävästä kirjasta. Kävi ilmi, että kaikkialla verkossa olevat sanat ovatkin ihan väärin!”

”Ei siinä kuulu lukea ’valas’ vaan ’paha’. Paha siinä panee pelkäämään ja unohtamaan. Paha rientää estämään, eikä mikään meren elävä...”

Ei muuta kuin äkkiä opettelemaan sanat oikein ja suoraan lähetykseen laulamaan.

Omat sanat

Irina sanoittaa itse useimmat biisinsä. Sanoittaminen on hänelle totista työtä. ”Se on minulle tärkeää, mutta se vie aikaa eikä ole helppoa.”

”Se voi johtua siitä, että kirjoitan sanoituksia vain omiin levyihin. Koska tulee

”Varmaankin likemmäs sata keikkaa on tältä vuodelta hävinnyt”, Irina kertoo koronavuoden vaikutuksesta.

Irina sanoittaa itse useimmat biisinsä.

vuosien taukoja kirjoittamiseen, aloitan aina alusta ja ilman mitään rutiinia.”

Levytysvaiheesta Irina sen sijaan nauttii. ”On tosi kivaa olla studiossa ja pyöritellä porukalla biisien sovituksia ja kuulla lopputulos.”

”Muistan esimerkiksi sen, kun teimme *Haluun olla yksin* -biisiä. Se oli haastava, koska siinä on sekä vahva melodia että lyriikka.”

”Sovitusta pyöriteltiin moneen eri suuntaan. Minulla oli vahva visio siitä, että halusin kappaleesta keikkojen loppusetin biisin, haastamaan *Pokan* ja *Kymmenen kirosan*. Rakastan kappaleita, joissa asioita soitetaan uniksessa, etenkin riffejä. Tilasin bändiltä jotain sellaista, ja kitaristi-tuottajani **Miika Colliander** teki työtä käskettyä ja onnistuikin täydellisesti.”

Helmikuussa levy

Irian uusi levy *Haluun Olla Yksin* ilmestyy 12. päivä helmikuuta.

”Studiotyöt on tehty ja levyn masteri valmiina. Enää mietitään sitä, mikä biisi nostetaan neljänneksi singleksi.”

Se on iso valinta, koska sinkkubiisien pitäisi mielellään kiinnostaa niin radioiden musiikkipäälliköitä kuin Spotifyn yleisöä.

Irina päätti tällä kertaa jättää tämän valinnan muille. ”Olen jäävänyt itseni siitä keskustelusta täysin syrjään. Silloin on helpompi olla, koska itse tykkään niin kovasti jokaisesta biisistä.” ●

Musiikkia identiteetin etsinnästä

Jesse Markin tarkastelee lauluissaan yhteiskuntaa ihmisen tasolta.

Teksti HEIKKI JOKINEN

Folk-levyn tekoon meni neljä vuotta, sanoo lauluntekijä ja laulaja **Jesse Markin** toukokuussa 2019 julkaistusta soolo-levystään.

”Olen halunnut pitää langat käsissäni, viedä tätä siihen suuntaan, mihin haluan”, Markin sanoo. Levyn sanoitukset teki Markin, sävellykset syntyivät yhdessä **Totte Rautiaisen** kanssa, joka myös tuotti levyn.

”Kun levy valmistui, tuli epäusko. Onko tässä mitään järkeä? Menevät aika, raha ja kaiverit. On se hullua.”

Epäilyt olivat turhia. Levy keräsi erinomaiset arvostelut ja Teosto-palkinnon. Vuonna 2020 Markin sai kaksi Emma-palkintoa: vuoden tulokkaana ja kriitikoiden palkinnon.

Aiemmin Markin tunnettiin rap-musiikistaan. Hänen ja **Simonsoundin** eli **Simo Tuomisen** vuonna 2004 aloittanut hiphop-duo The Megaphone State on julkaissut kolme levyä.

”Folk oli viesti: ei enää sitä samaa, olen muuttunut ihmisenä ja musiikkini myös.” Fuusiohenkinen *Folk* uhmaakin genremäärittelyä, se aukeaa moneen suuntaan.

Menestys yllätti. ”Kyynisenä ihmisenä ajattelin, että nyt nostetaan joku ajan hengessä ylöspäin. Pikkuhiljaa aloin uskoa, että olen voinut onnistua jossakin.”

Emma Gaalaa Markin oli aina pitänyt paikkana, jossa isojen levy-yhtiöiden pomot taputtelevat toisiaan selkään. Nyt hän oli paikalla esiintymässä ja noutamassa kaksi Emma-patsastaan.

”Ehkä sitä voi muistella kun istuu vanhana Viljakkalan Kievarissa.”

Nimittelyä ja kiusaamista

Niin, Viljakkala. Markin vietti pääosan lapsuuttaan hieman yli 2 000 asukkaan pirkantaalaisessa Viljakkalassa, joka on nykyään osa Ylöjärveä. Sieltä on kotoisin Markinin poikkeuksellisen reipas murre, jonka veroista kuulee lähinnä Tampereen Kauppahallissa rievätiskillä.

Tiäksää, vahvistaa Markin usein sanoamaansa. Aitoa Viljakkalan murretta, ei Tampereen, hän täsmentää.

Viljakkalaan Liberiassa syntynyt Markin tuli kuusivuotiaana Ghanasta, isänsä kotimaasta. Isä oli mennyt uusiin naimisiin Suomessa.

Elämä 1990-luvun suomalaisessa kylässä ainoana mustana lapsena ei ollut aina helppoa. Markin on kertonut julkisuudessa koulukiusaamisesta, nimittelystä ja jopa uusnatsien polttopulloiskusta kotinsa leikkimökkiin.

Omaa identiteettiään joutui pohtimaan jo aivan pienestä pitäen, hänen kaltaisiaan idoleita ei paljoa Suomessa näkynyt. Tämä identiteetin etsintä ja määrittely kuuluu hänen musiikissaankin.

Markin näki rap-artistejä videolta jo hyvin nuorena ja innostui siitä. ”Harrastin lapsesta asti päiväkirjamaista toimintaa.” Kun hän muutti Tampereen Hervantaan graafisen alan ammattiopintoihin, syntyi pian The Megaphone State. >>>

JESSE MARKIN

- Syntynyt 1985 Monroviassa, Liberiassa. ● Laulaja, musiikintekijä. ● **Simo Tuomisen** kanssa yhtye The Megaphone State, joka julkaisi albumit *Home of the Knockout Artist* (2009), *VLA Kings* (2012) ja *Ghost* (2014). ● Soundi-lehden vuoden tulokas 2019.
- Teosto-palkinto albumista *Folk* (2019) yhdessä **Totte Rautiaisen** kanssa. ● Emma-palkinnot vuoden tulokkaana ja kriitikoiden valintana 2020.
- Indie Awards 2020 vuoden albumista *Folk* sekä vuoden merkittävimmän artistin Femma-Femma-palkinto Femmagaalassa 2020.

KUVA: KAI KUUSISTO

>>> ”Teen aina tekstit itse. Olin siihen aikaan naiivi, en tiennyt, että joku muukin voi tehdä tekstit.”

Olkoon sitten englanniksi

Markinin musiikin kieleksi tuli englanti. ”Ystäväni ovat kaikki suomalaisia ja samaa porukkaa. Mutta kun kuljen kadulla, suomalainen ei ole ensimmäinen sana, joka muille tulee mieleen, kun he näkevät minut.”

”Jos minua ei hyväksytäkään kokonaan suomalaisiksi, niin olkoon musiikkini sitten englanniksi”, Markin sanoo ja kertoo asian liittyvän hänen omaan identiteettiinsä. ”Olin lapsena aika yksinäinen.”

Suomi on muuttunut Markinin lapsuuden Viljakkalasta tämän päivän Helsinkiin, jossa hän nyt asuu. ”Täällä isolla kirkolla voi jo nähdä kenet tahansa koska tahansa.” Silti, erilaisuuden kokemus tuntuu yhä. ”Eivät uusi teknologia ja hyvät Härkis-tuotteet muuta kaikkea.”

Englannin opiskelu vaati kovaa ja sinnikasta työtä. Hän opetteli ääntämistä tv-ohjelmista ja luki sanakirjoja. ”Jos porukka vain näkisi, minkä mankelin kävin läpi, jotta pääsisin sille tasolle, jota kuulin televisiosta.”

Palo oppia kieltä ja tehdä tekstejä oli kova. ”Rakastin musiikkia niin paljon, että tein kaiken sen työn.”

Ristiriitainen murre

Markin sanoo käyttävänsä ”häikäilemättömästi hyväkseen” murretta. ”Ihmiset ajattelevat, että onpa hyvä mies, kun puhuu murretta.” Hän tiedostaa, miten ristiriitainen vaikutus sillä on ihmisiin, jotka eivät odota Viljakkalan murretta Markinin näköiseltä mieheltä.

”Musiikissa haluan, että ihmiset kuulevat musiikkini, eivät murretani.”

Kerran Markin teki suomeksi tekstin Thaimaan tsunamista Viialan kotileipomo-bändille. ”Kaikki tarttuivat vain siihen, että onpas hauska murre. Usein tartutaan vain yhteen asiaan: jos teen musiikkia englanniksi, kaikki olettavat, että olen englanninkielinen.”

Suomenkielinen hiphop oli aikanaan pitkälti huumoria. ”En halunnut hypätä joukkoon. Jossakin vaiheessa kaikki haluavat olla vakavasti otettavia.”

Varsinaista musiikin koulutusta Markinilla ei ole. Hänen äitinsä on kanttori, joka yritti kyllä opettaa ja Markin kävi kitaratunneillakin.

”En nähnyt järkeä siinä, että opettelen jonkun toisen biisin ulkoa. Se kertoo ehkä minusta jotakin.”

Ei biletyysiä

Ajatus soololevystä syntyi, kun Markin tapasi Totte Rautiaisen teatteriproduktiossa, jossa tämä oli äänisuunnittelijana. Hän ehdotti Markinille laulujen tekemistä ja laulamista. ”Katsoin neuvoa Youtubesta, tein rummut,

KUVA: KAI KUUSISTO

”Kun päästän jotakin suustani, haluan, että se on Jesseä”, Markin sanoo teksteistään.

”Jos ei tunne minua, voi sanoa, että musiikkini on muuttunut.”

laitoin samplejä päälle ja nauhoitin puhelimeeni.” Rautiainen kuunteli ja he muokkasivat kappaleita yhdessä.

”Minä aloitan ja Totte vie monesti homman maaliin. Kun esimerkiksi haluan kaiun, joka kuulostaa syksyn lehdistä, Totte sanoo ahaa ja löytää sen.”

”Tekstit ovat minua. Lähtökohdat ovat abstrakteja, mutta kaikki kulkee linssini läpi. Kaikilla meillä on uniikki polku, jota kuljemme. Miksi laulut kuulostavat niin samalta?”

Markin sanoo, että on aina halunnut kuunnella henkilökohtaista musiikkia. ”Jos on laulu, jossa on mahdollista vaihtaa solisti, jotakin on kesken. Kun päästän jotakin suustani, haluan, että se on Jesseä.”

”Loppuun asti olen vältellyt rakkauslaulujen tekoa, koska niin moni tekee niitä. Samoin biletyysiä.”

Laulut vuotavat yhteiskuntaan

Vaikka laulujen tekstit liittyvät oleellisiin kysymyksiin, suoranaisesti yhteiskunnallisina ei Markin niitä näe. ”On vaikea kertoa, mistä kaikki teksteihin tulee. Joskus ne vuotavat ulospäinkin muuhun yhteiskuntaan eivätkä käänny vain sisäänpäin kirjoittajaan.”

”Olisin ylpeä, jos voisin sanoa, että se on tarkoitus. Haluan sitä, vaikka se ei ole tavoite tai yritys.”

Laulujen yhteiskunnallinen dynamiikka kasvaa siitä, miten Markin katsoo itseään. ”Jos en olisi musta, en olisi kokenut näitä asioita näin paljon. En kuitenkaan lähde yhteiskunnan tasolta vaan henkilökohtaiselta.”

Pitkään Markin mietti, että hän tekee vain rap-musiikkia. ”On iso ero tehdä rap-säkeistöjä ja kokonainen biisi. Joskus rap alkoi hajota jo kolmannessa säkeistössä.”

”Parikymppisenä aloin oivaltaa, että tekstiin voi tuoda muitakin elementtejä säkeen ohella. Jumppaamalla opin, miten pitää biisi kasassa. Kannatti oppia, miten saa tunteen mukaan.”

Rap kaivaa hautaa

Musiikissani on tietoisesti ristiriita, Markin sanoo. ”Haluan rikkoa mielikuvia, siksi mukana on valkoisen musiikin osia. Folk oli uusi kombinaatio tämän näköiseltä. Jos olisin valkoinen, pitkätukkainen mies, voisin tehdä tällaista. Minulta odotetaan rappia, mutta haluan rikkoa mielikuvat ja kliseet.”

Ihmiset ovat tietyllä tavalla ennalta arvattavia. ”Kun he kuulevat minun rappaavan, tulee tietty mielikuva. Rapilla kaivan vain hautaa itselleni.”

Hän vertaa tilannetta naisten asemaan musiikin kentällä. Voi käydä niin, että jos naisartisti ei halua paljastaa ihoa, toinen otetaan

tilalle. Naisten kohtelu toksisessa rapissakin on huonoa, kaa-
vamaista.

”Jos ei tunne minua, voi sanoa, että musiikkini on muut-
tunut”, Markin luonnehti siirtymistä rap-musiikista *Folk-
kiin*. Hän kuitenkin pitää monenlaisesta musiikista rockista
Sound of Musiciin ja on kuunnellut paljon muitakin kuin
rappia.

”Minulla on vain 15 rap-levyä hyllyssäni. Jossakin vai-
heessa ajattelin, että vaikka olen musta, minun ei pidä vain
rapata ja pitää koripallosta.”

”Ainoa musiikki, joka saa minut raivon partaalle, on
huono rap. Huonous tulee tekstien kautta.”

Visuaalinen taide kuten installaatiot ja tietyt elokuvaoh-
jaajat ovat olleet lähellä Markinin sydäntä kauemmin kuin
musiikki. ”Esimerkiksi **Denis Villeneuve**, **Terrence Ma-
lick**, **Nick Cave**, **Darren Aronofsky** ja **Michael Mann**.
Kaikki, jolla voin tukea eskapismiharrastustani, käy, video-
pelit ja lukeminenkin.”

Keikka viimeistelee biisin

Keikaton kausi iski lujasti Markiniinkin. *Folk*-levyn jälkeen
luvassa oli paljon keikkoja, mutta toisin kävi. Ne ovat osin
korvautuneet tv-esiintymisillä, yksityisjuhlilla ja katukeikoilla.

Keikkailun merkitys on se, että siellä biisit viimeistel-
lään, Markin sanoo. ”Kun saa mukaan yleisön reaktiot,
syntyy tietty tapa laulaa. Keikka on yksi tärkein alue koko
prosessissa, siellä saa palautteen ja se on elinkeino.”

Onnistuneella keikalla energia vaihtuu suuntaan ja toi-
seen. ”Jos vaihtokauppa on täydellinen, se on se keikka. Siksi
keikan hyvyys ei riipu siitä, onko siellä paljon vai vähän ih-
misiä.

Markin on heittänyt keikan hotellihuoneen lattialla is-
tuenkin. ”Mikä energia! Mitä tahansa sanon, pystyn katso-
maan kuulijaa silmiin.”

Nyt Markin ja Totte Rautiainen valmistelevat seuraavaa
levyä, joka julkaistaneen keuhkälä 2021. ”Se ei poikkea aiem-
masta, tykkään edelleen sekoittaa asioita keskenään. Ja poik-
keaa, koska sekoitan ne uudella tavalla.”

Mukana on viitteitä myös bossanovasta ja gospelista.
”Olen vältellyt rakkausbiisejä, mutta jos katsoo sisäänsä,
pakko nämäkin on käsitellä.”

Mitä musiikki on sinulle, Jesse Markin? ”Iso osa minua.
Pelottaa ajatellakin, mitä elämä olisi, ja minä, ilman sitä.
Musiikki on pelastanut minut, fyysisestikin koska se tuo tu-
loja.”

”Musiikki on opettanut minua, ne artistit, joita olen
kuunnellut. Opin silloin itsestäni. Haluan myös antaa
etteenpäin samaa kokemusta.” ●

Vaikka Markin laulaakin usein
vakavista aiheista, elävässä elämässä
hän hymyilee ja nauraa herkästi.

KUVA: SHOOT HAYLEY

KUVA: AJ SAVOLAINEN

Totte Rautiainen (vas.) ja Jesse Markin saivat huhtikuussa Teosto-palkinnon levystään Folk.

Puhelin on nykysuomalaisen levysoitin

Kolme miljoonaa suomalaista kuuntelee musiikkia puhelimestaan joka viikko. Suoratoiston suosio kasvaa, erityisesti vanhemmissa ikäryhmissä.

Teksti HEIKKI JOKINEN

Koronavuosi muutti osin suomalaisten musiikin käyttöä, mutta musiikkimaku on entisen mallinen. Teosto ja Musiikkituottajat – IFPI Finland selvittivät näitä seitsemättä perättäistä vuotta *Musiikinkuuntelu Suomessa 2020* -haastattelututkimuksessaan. Siihen vastasi elokuussa yli tuhat 13–75-vuotiaasta suomalaista.

Elävän musiikin loppuminen ei lannistanut suomalaisten kiinnostusta musiikkiin. Peräti 35 prosenttia haastatelluista kertoi lisänneensä pandemian aikana kuunteluaan, kun vain neljä prosenttia kertoi sen vähentyneen. Tärkeänä lohtuna musiikkia tänä aikana aikana piti 24 prosenttia.

Kuuntelu lisääntyi kaikissa digitaalisissa kanavissa. Esimerkiksi Spotifytä kuunteli ennen pandemiaa 47 prosenttia, sen aikana 52 prosenttia.

Suoratoistokeikat olivat suosittuja, maksutonta suoratoistokonserttia seurasi 23 pro-

senttia, maksullisiakin viisi prosenttia. Kaikkiaan 37 prosenttia oli katsonut kokonaisen keikan verkosta tai televisiosta.

Radio ja puhelin

Puhelin on tärkeä musiikin kuuntelun väline, sen ohittaa suosiossa vain radio. Radion suosio autoissa kasvoi, kun moni siirtyi joukkoliikenteestä omiin autoihinsa. Vastaavasti tietysti puhelinta kuunneltiin vähemmän linja-autossa ja junassa. Suoratoiston kuuntelu autossa lisääntyi sekin.

Erillisen radiolaitteen kuuntelu taas väheni ripauksen. Silti yhdeksän kymmenestä oli kuunnellut musiikkia radiosta viimeksi kuluneen viikon aikana.

Ikä vaikuttaa suoraan puhelimen suosioon. Kun 20-vuotiaista 93 prosenttia oli kuunnellut musiikkia puhelimeltaan viimeksi kuluneen viikon aikana, sama luku 50-vuotiailla oli 47 prosenttia ja 60-vuotiailla 38 prosenttia.

Puhelimen läpilyöntivoima on vahva. Puhelimesta on tullut modernin elämän

kaukosäädin, määritteli tutkimuksen tiedotteessa tutkimuksen tehneen yrityksen analyttikko **Kari Tervonen**.

Digitaalisen musiikin suosio kasvaa kaikissa ikäryhmissä pitkin askelin. Nyt yli 70-vuotiaat kuuntelevat digitaalista musiikkia enemmän kuin 55-vuotiaat kuusi vuotta sitten.

Ikä ratkaisee

Ikä ohjaa muutoinkin vahvasti suomalaisten suhdetta musiikkiin. Se määrittää pitkälti sen, mitä musiikkia kuuntelee ja mistä sitä kuuntelee. Tulotaso, koulutus ja sukupuoli vaikuttavat vähemmän kuin ikä, mikä on monen muun alan kuluttajatutkimuksiin verrattuna harvinaista.

Rajapyykki musiikkimakujen välillä kulkee 30 ikävuoden tienoilla. Sitä vanhemmat suuntautuvat rockiin, sitä nuoremmat pop-musiikkiin – mikäli näiden rajaa on enää mahdollista vetää. Yllättävää ei liene, että naiset suuntautuvat enemmän poppiin ja miehet rockiin.

Mitä kussakin iässä sitten tutkimuksen

Itse koottujen suoratoiston soittolistojen suosio kasvoi vahvasti, tutkimus kertoo.

KUVA: © ELENA ELISSEEVA / DREAMSTIME.COM

mukaan kuunnellaan? 13–15-vuotiaat kuuntelevat mieluiten hiphopia ja rap-musiikkia, 19–25-vuotiaat uutta englanninkielistä listapoppia, 26–35-vuotiaat raskasta rockia, 45–54-vuotiaat taas suosivat 1970–1990-lukujen suomirockia ja 66–75-vuotiaat eniten vanhaa tanssimusiikkia.

Metallimaa Suomi

Koko kansan musiikkimaussa ykköseksi nousee 1970–1990-lukujen hard rock ja metallimusiikki. Siitä kertoi pitävänsä paljon 30 prosenttia vastaajista. Lisäksi uudesta metallimusiikista piti paljon 14 prosenttia.

Toiseksi paljon pidetyn musiikin listalla nousi suomalainen 1970–1990-lukujen rock (25 prosenttia) ja kolmanneksi suomalainen 1970–1990-lukujen iskelmä (21 prosenttia).

Maun muuttuminen metallin suuntaan näkyy tapahtuvan 26 ikävuoden tienoilla. Sitä nuoremmilla metalli ei mahtunut niiden viiden musiikkityylin joukkoon, joista pitää paljon. Sitä vanhemmilla se taas keikkui kärkisijoilla aina yli 66-vuotiaisiin asti.

Rajapyykki musiikkimakujen välillä kulkee 30 ikävuoden tienoilla.

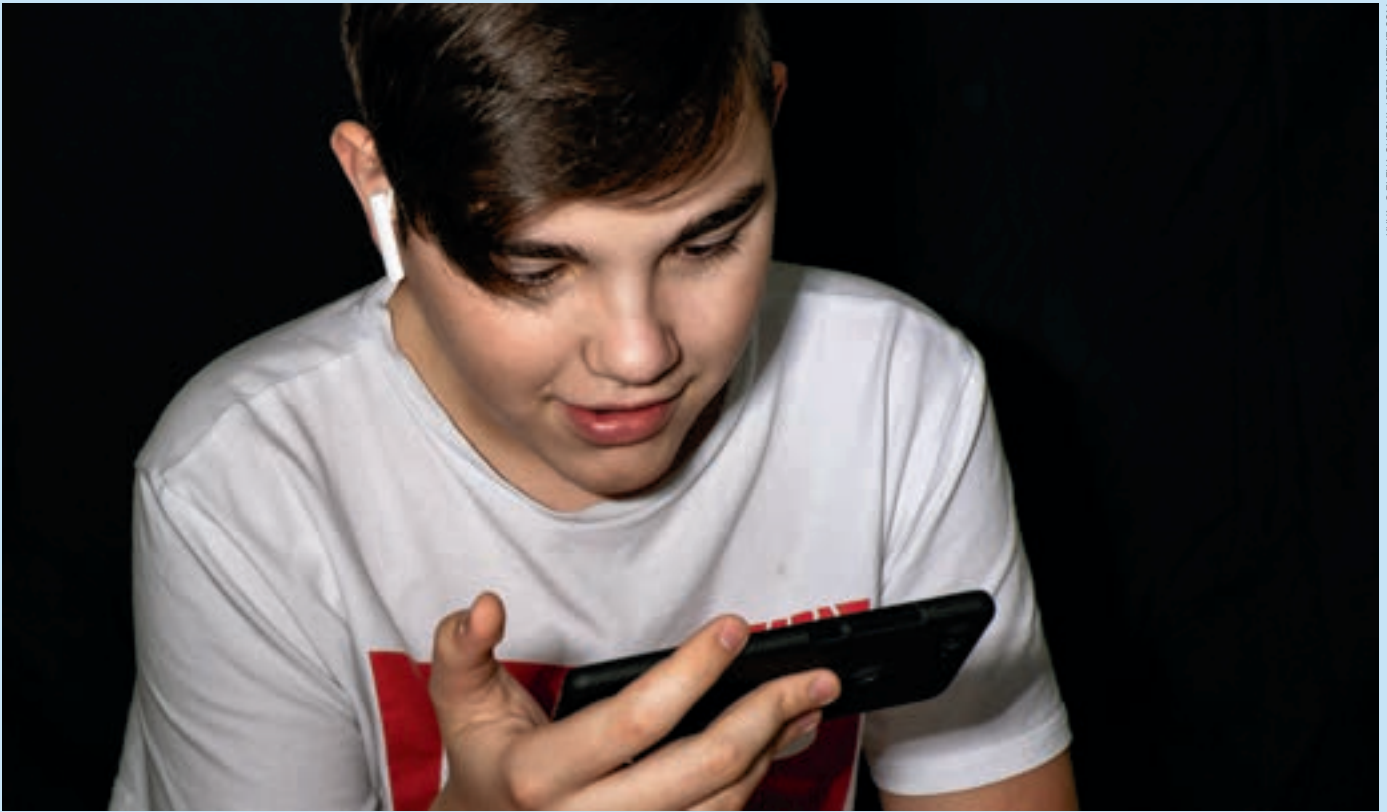
Mielenkiintoinen tapa selvittää musiikkimakua on kysyä, minkä artistin tai yhtyeen t-paitoja itse kukin on ostanut. Viimeksi kuluneen vuoden aikana joka kahdeksas suomalainen oli sellaisen ostanut ja paidoissa komeilevien kärkikolmikko oli Metallica, Rammstein ja Cheek.

Omat listat nousussa

Itse koottujen suoratoiston soittolistojen suosio kasvoi vahvasti. Suosituimmaksi suoratoiston käyttötavakseen ne kertoi 37 prosenttia. Alle 26-vuotiaista näin toimi selvästi yli puolet.

>>>

Ikä vaikuttaa enemmän kuin tulotaso, koulutus ja sukupuoli siihen, mitä musiikkia kuuntelee ja mistä sitä kuuntelee.

>>>

Seuraavaksi suosituinta oli poimia kuunneltavaa kappale kerrallaan haun avulla, 23 prosenttia. Musiikkipalvelujen ehdottamien listojen kuuntelu nousi kolmanneksi, 10 prosenttia.

Tutkijat kysyivät myös, ketkä artistit ovat lähinnä omia arvoja tai vaikuttaneet eniten omaan arvomaailmaan. Kärkeen nousivat ylivoimaisesti **Juice Leskinen** ja **Juha Tapio**.

Tänä vuonna kysyttiin klassisen musiikin kuuntelustakin. Noin 300 000 suomalaista pitää siitä paljon. Heistä 60 prosenttia on naisia, ikämediaani on 55 vuotta ja eniten joukossa on yli 70-vuotiaita.

He ovat hyvin aktiivisia musiikin kuluttajia. Vinyyli- ja cd-levyjä he kuuntelevat kaksi kertaa keskimääräistä enemmän, mutta kuuntelevat musiikkia muiltakin välineiltä ainakin keskiarvon verran. Lisäksi he käyvät ahkerasti konserteissa sekä seuraavat konsertteja televisioista tai verkosta.

Vastoin yleistä käsitystä klassisen kuuntelijoihin on melko tasaisesti kaikissa ikä- ja koulutusryhmissä. Elitismin leima on ilmeisen turha.

Uusia kesäbiisejä

”Se ilahdutti, että musiikki koetaan niin merkitykselliseksi. Tämä ehkä jopa korostuu näin koronavuonna”, sanoo Musiikkituottajat – IFPI Finlandin apulaisjohtaja **Tommi Kyyrä** tutkimuksesta. Hän oli mukana sen ohjausryhmässä.

Musiikkituottajat – IFPI Finlandin apulaisjohtaja Tommi Kyyrä uskoo ihmisten palaavan taas keikoille, kun se taas on mahdollista.

KUVA: MATTI MATIKAINEN

Vaikka tutkimuksessa ei paljastunut mitään yhtä ylitse muiden käyvää yllätystä, Kyyrä pitää yllättävänä itse tehtyjen soittolistojen painottumista suoratoistokuuntelussa.

”On kuitenkin syytä muistaa, että tässä on isoja eroja riippuen siitä kuka kuuntelee, mistä genrestä ja mikä kappale on kyseessä.”

Kyyrä ilahdutti erityisesti se, että kaksi uutta kotimaista artistia nousi tutkimuksessa

vuoden kesäbiisien suosikeiksi, **William** kappaleella *Penelope* ja **Behm** kappaleella *Frida*. ”Vaikka epäiltiin, että korona-aikana ei voi breikata.” Kolmaskin suosikki oli kotimainen, **Arttu Wiskari** ja *Tässäkö tää oli?*.”

Toinen ilahduttava asia oli havaita, että musiikki on yhä vahvasti mukaan suomalaisen arjessa poikkeuksellisista ajoista huolimatta. ”Vaikka keikat kärsivät, ihmiset ovat yhä kiinnostuneita musiikista. Uskon, että he palaavat varmasti keikoille, kun se on taas mahdollista.”

Suoratoistossakin kasvunvaraa

Suoratoiston suosio nousee edelleen. Kyyrä kuitenkin muistuttaa, että Suomessa on edelleen vähemmän premium-asiakkaita kuin muissa Pohjoismaissa. ”Kasvunvaraa siis yhä on.”

Tutkimuksen arvon Kyyrä näkee ennen muuta siinä, että se on pitkän aikavälin hanke, jossa voi nähdä laajoja kehityssuuntia. ”On erityisen kiinnostavaa tarkkailla muutoksia tänä seitsemän vuoden aikana.”

Musiikkituottajien vuositilastossa viime vuodelta näkyy, kuinka suoratoisto hallitsee markkinoita. Kaikkiaan 45,3 miljoonan euron kokonaismyynnistä sen osuus oli 39,5 miljoonaa euroa. Vuodesta 2018 suoratoisto kasvoi 12,6 prosenttia kun tallennemyynti laski 13,2 prosenttia.

”Sama suuntaus jatkuu tänäkin vuonna.”●

Soitin

Soitin-palstalla esitellään kauden kiinnostavia soitinuuksia ja oheislaitteita.

Teksti: Tommi Saarela

Acoustasonic
Stratocaster.

Mallintava sähköakustinen

VIIME VUONNA julkaistun Acoustasonic Telecasterin seuraksi Fender on tuonut markkinoille vastaavan Acoustasonic-version myös Stratocaster-kitarastaan. Molempien kitaramallien tarkoituksena on yhdistää sähköisen ja akustisen parhaat puolet – mutta ne tarjoavat pinnan alla myös paljon muuta.

Mahonkikaulainen ja -runkoinen Acoustasonic Stratocaster on varustettu sitkakuusikannella, otelauta ja talla ovat eebenpuuta. Kitara on varustettu kolmella Fishmanin mikrofoniilla, joista kaksi on piilotettu tallan alle ja yksi erikoissuunnitellun kopan sisään.

Elektroniikkansa myötä Acoustasonic Stratocaster on muutakin kuin kaikukopalla varustettu sähkökitara, sillä soittimeen kätkeytyy sekä akustisten että sähköisten kitaroiden sointiominaisuuksia jäljittelevää mallinnosteknologiaa.

Kytinasentojensa avulla kitara tarjoaa kymmenen toisistaan poikkeavaa sointityyppiä. Kitaran viiasentoisen valitsimen sävyt tuplaantuvat kaksiasentoisen Mod-kytkimen avulla.

Amerikkalaisvalmisteinen kitara laukkuineen maksaa noin 2 000 euroa. ●

Lisätiedot: fender.com

Benny Greb 2.0.

Suu messingillä

SAKSAN ARVOSTETUIMPIIN rumpaleihin lukeutuva **Benny Greb** sai jo kymmenen vuotta sitten Sonor-rumputehtaan Signature-sarjaan ensimmäisen nimeään kantavan virvelin.

Pyökistä valmistettu alkuperäinen Benny Greb -virveli nyt päivitetty, ja kantaa nimeä Benny Greb 2.0. Sen kanssa samoihin poikkeaviin mittoihin (13" x 5,75") on valmistettu lisäksi täysin uusi messinkinen rumpu.

Tässä Benny Grebin uudessa metallisessa nimikkovirvelissä on samaan aikaan julkaistun, päivitetyn pyökkirummun tavoin Sonorin 1950-luvun rummustoista muistuttavia yksityiskohtia, kuten

niin sanotut Teardrop-virityspesät sekä kaksi sisäpuolista dempparia, huopainen ja villainen.

Vintage Brass -pintaviimeistelyllä silatun 1,2 millimetrin vahvuisen messinkirungon tuottaman soundin kuvaillaan soveltuvan monipuolisesti eri musiikkityyleihin. Molempien uusien Benny Greb -virvelien virityspesät, vanteet ja patentoitu Dual Glide -mattokoneisto ovat kromatut.

Benny Greb 2.0 -virvelirummut maksavat noin 750 euroa. ●

Lisätietoja: sonor.com

PolyBrute.

Uusvanhaa syntikkavelhoille

ARTURIA-YHTIÖN kuusiääninen, täysin analoginen PolyBrute-syntetisaattori lupaa menneiden aikojen havinaa uudistetussa muodossa. Laite esittelee Arturian morfaavan sointiarkkitehtuurin monikäyttöisessä viiden oktaavin kokoluokassa.

Valmistajan mukaan soittimen käyttöpaneelista löytyvät suoraan kaikki tarvittavat nupit ja liukusäätimet sointien kokonaisvaltaiseen reaaliaikaiseen ohjaamiseen, kuten aidolta analogisynetikalta sopii odottaakin.

PolyBruten kuutta ääntä voi splitata, kerrosta tai yhdistää unisonoksi, eikä modulaatiolähteistään ole kuulemma pulaa: sen lähes kahdeksansataan perussointiin voi lisätä eloa muun muassa kolmen matalataajuusoskillaattorin ja vaippakäyrä-

generaattorin avulla. Signaalitien päässä on liuta laadukkaita digitaalisia efektejä, kuten reverb, chorus ja delay.

Vanhojen aikojen syntetisaattorien tavoin PolyBruteen kuuluu arpeggiaattori sekä monipuolinen step-sekvensseri.

Soittimen lähdöt on toteutettu kahdella balansimattomalla neljännestuumen jakilla. Laite on varustettu myös tavanomaisilla Midi-liitännöillä sekä USB Midillä.

Noin kahden ja puolen tuhannen euron hintaista PolyBrutea lupaillaan joulumarkkinoille. Kirsikkana kakun päälle siihen on saatavilla puiset jalat. ●

Lisätiedot: arturia.com

SAKARI "SAKKE" AALTO

• Taiteilijanimi Keko Salata. • Syntynyt 1983 Helsingissä. • Musiikkituottaja, laulaja, sanoittaja ja säveltäjä. • Julkaissut albumit *Neuroottinen, dramaattinen, charmikas* (2017) sekä *Laulajan näköinen mies* (2019). • Ehdolla Emma-palkinnolle vuoden miessolistina 2020. • Sony Musicin A&R-konsultti helmikuusta 2020. • Oma levy-yhtiö SAHH.

KUVA: SANNA KAESMAE

Älä etsi hitin kaavaa

Tärkeintä on välittää tunne,
sanoo musiikin monen alan
toimija Sakke Aalto.

Teksti HEIKKI JOKINEN

Haluan rohkaista musiikin-
tekijöitä pysymään enem-
män omassa kuplassaan,
sanoo musiikkituottaja,
laulaja, sanoittaja, säveltä-
jä ja A&R-konsultti **Sakke
Aalto**. Hänet tunnetaan
myös oman nimen kirjaimista johdetulla tai-
teilijanimellä **Keko Salata**.

”Näin oma taiteen tekeminen voisi pysyä
omaperäisempänä”, Aalto perustelee. ”Kaiva
itsestäsi esiin se, mitä haluat tehdä. Älä etsi
hitin kaavaa.”

Nykyään musiikissa on liikaa listoja ja ver-
tailuja, esimerkiksi Spotifyssä. ”Olisi hyvä,
kun saisi suljetuksi korviaan vertailumelu-
saasteelta. Ei mukauttaisi liikaa itseään, py-
syisi uskollisena sille, mitä haluaa tehdä.”

Aalto tietää, mitä puhuu. Hän on tuotta-
nut pitkän rivin suomalaisten artistien sekä
yhtyeiden kappaleita ja levyjä vuodesta 2003
alkaen. Joukossa ovat muun muassa Fintelli-
gens, **Cheek**, JVG, **Pyhimys** ja **Behm**.

Omaa musiikkiaan Keko Salata on jul-
kaissut albumeilla *Neuroottinen, dramaattinen,
charmikas* (2017) sekä *Laulajan näköinen mies*
(2019). Kolmas albumi on tekeillä, ja siitä on
jo julkaistu joitakin singlejä.

Menestys on seurannut Keko Salataa,
vaikka hän toimii toisin kuin nykyään alan
bisnesoppien mukaan pitäisi. Hän ei raportoi
elämästään sosiaaliseen mediaan, ei keikkaile
ja uransa alussa hän jopa piiloutui naamion
taakse. Kuitenkin vuonna 2020 vuoden mies-
solistina Emma-palkinnolle ehdolla ollut
Keko Salata on paitsi arvostettu, myös erit-
tään suosittu artisti.

Haaveena tuottaminen

Alussa olivat MTV:n musiikkivideot, joihin
Aalto rakastui teininä. ”Silloin MTV oli kova
juttu. Sen ajan isot nimet kuten **Madonna**
ja **Duran Duran** olivat siellä, ja ysärin alussa
Nirvana, **Peter Gabriel** ja muut tulivat mu-
kaan. Musiikki teki minuun vaikutuksen ja
aloin ostaa cd-levyjä.” >>>

Ensimmäisen levynsä julkisuutta kaihtava
Keko Salata teki naamio kasvoillaan.

KUVA: SANNA KAESMAE

>>>

"Minulla on aina ollut laaja musiikki-maku, tykkään myös klassisesta. Musiikin fanitus meni vielä isommalle, kun mukaan tulivat **Snoop Dogg, 2Pac** ynnä muut."

Sakke Aalto opiskeli klassista pianoa sekä musiikin teoriaa Itä-Helsingin musiikkiopistossa koulun alkua ajoista 15-vuotiaaksi. "Sehän oli tylsää, mutta jotenkin tunneilla kävi. Siitä on kyllä ollut paljon apua tuottajana."

Noin vuonna 1997 Aalto alkoi itse tehdä musiikkia saatuaan Fast Tracker -tietokone-ohjelman, jolla voi tehdä sävelkulkuja. "Sävelkorvani oli hyvä, tunnistin sekä muistin melodioita ja sointukulkuja sekä pystyin tekemään niille harmonioita."

"Haaveilin tuottamisesta, mutta 2000-luvun alussa ei ollut työpajoja, joissa suunniteltua alalle. Soitin tekemiäni cd-levyjä kaverielleni ja silloin syntyi jokin halu saada laajemminkin kuulijoita. Tein pohjia monta vuotta yksin kotona ja haaveilin."

Kotona syntyi biittejä, joita Aalto lähetti eri puolille. Yksi päätyi Fintelligenssille. "Olin fanittanut bändiä, ja sitten **Iso H** soitti. Siitä se alkoi." Iso H eli **Carl Henrik Rosenberg** on yhdessä **Elastisen** eli **Kimmo Laihon** kanssa rap-yhtye Fintelligens.

Tuottaminen alkoi muuttua ammattimaiseksi. "Kun ovi aukesi, sana lähti kiirimään ja pyyntöjä tuli." 2000-luvun alussa tuotettavat hiphop-artistit alkoivat jo loppua kesken, siihen aikaan heitä ei kovin paljoa ollut.

Oma ääni hävetti

Oman musiikin esittämisen tiellä oli yksi este: Aalto ei pitänyt äänestään. "Se kuulosti mielestäni hirveältä." Hän oli kuitenkin laulanut hiukan muiden levyillä ja haaveili omista levyistä.

Vuonna 2013 Aalto oli tekemässä biisiä **Mikael Gabrielille**. "Universal Musicin **Riku Mattila** kuuli lauluani ja kysyi, olenko ajatellut sooloa. Se antoi itseluottamusta."

Seuraavana vuonna syntyi ensimmäinen soololevy. "Oma ääni ei enää tunnu hirveältä. Hullua, miten voi hävetä omaa ääntään."

Kun sen itseluottamuksen sai mukaan musiikkiin, helpotti."

Aalto ei ikinä ajatellutkaan olevansa perinteinen poplaulaja. "En ole teknisesti hyvä laulaja, enkä ole laulua opiskellut, mutta ei sillä väliä. Tärkeää on, että saa tunteen välitetyksi."

Keko Salatan musiikki on äärimmäisen henkilökohtaista. "Sisälläni on varasto tunteita ja ajatuksia, ne tekevät projektista itseni näköisen."

Harvemmin lähden sepittämään joitakin tarinoita, Aalto sanoo ja korostaa samalla, että tietysti sellaisten tarinoiden sepittäminen, joita ei ole olemassa, on hieno taiteenlaji. Itselle se vain tuntuu vaikeammalta. "Minulle oman varastoni hyödyntäminen on tärkeää."

Yksi Aallon ystävistä sanoikin ennen erään levyn julkaisua, että et voi tuota julkistaa. Se on niin henkilökohtaista. "En ole halunnut jakaa ajatuksiani tuntemattomien kanssa, mutta musiikin siivellä se on hauskaa."

Synkkää ja menevää

Musiikissani on ristiriitä, Sakke Aalto sanoo. "Tarina on ehkä synkkä, mutta musiikki on menevää. Kokonaisuudessa on kuitenkin toiveikkuutta."

"Olisi tärta pä tärta jos sävellys, teksti ja tulkinta olisivat kaikki samaa synkkyyttä. Samoin, jos kaikki kolme olisivat positiivisia. Sellainen tuo minulle äääh-tunteen! Joskus tällaista tulee länsinaapurista."

Musiikilliset vaikutteensa Aalto saa monesta suunnasta. "Olen yllättänyt ihmisiä cocktaileilla kertomalla, että olen ranskalaisen musiikin ystävä. Se pitää sisällään Pohjois-Afrikan vaikutteita ja klassista chansonia. Lisäksi kuuluu suomalainen kaiho ja slaavilaisuus."

"Kaikki musiikkimuistini sirpaleet ovat yhdistyneet Keko Salatassa; vähän tuolta ja vähän tuolta. Rakastan pop-musiikkia, en häpeä sitä. En ole puristi, jos musiikista tulee hyvä tunne, se riittää minulle."

"Kaikki musiikkimuistini sirpaleet ovat yhdistyneet Keko Salatassa."

KUVA: JOHANNA VANAMO

Ensi vuonna on tulossa Keko Salatan uusi iso levy, mutta julkaisuaika ei ole vielä varma. ”Omien biisien teko on nyt huipussaan. Se on kehittynyt ja upeaa. Behmin levyä tehtäessä hänen lahjakkuuttaan tarttui minuunkin.”

Pienen pojan unelma oli musiikin tuottaminen, nyt hän toteuttaa toista unelmaansa, omien levyjen tekoa, Aalto sanoo.

Varsinaisia uratavoitteita ei Aallolla musiikkinsa suhteen silti ole. ”Pidän tätä taiteena, en suunniteltuna urana. Haluan vain tehdä musiikkia.”

Uudet aluevaltaukset painottuvat Sony Musiciin, jonka A&R-konsulttina hän aloitti helmikuussa 2020. ”Tarkoitus on, että pääsisin couchaamaan uusia artisteja. Kun itsellä kerran on tätä kokemusta, voi osata antaa neuvoja.”

Olen insinöörin vastakohta

Visuaaliset taiteet kiinnostavat Aaltoa. ”Taiteelliset elokuvat, maalaukset, taidenäyttelyt, fantasiamaailma. Minua kiinnostaa sellainen taide, joka on vähän kuin oma projektini, omalla planeetallaan. Olen aina pitänyt taiteesta, joka on vähän hullua.”

Kiinnostus kuviin näkyy Keko Salatan musiikkivideoissa ja levykansissa. ”Kansissa on hyvä rikkoa perusposeerausta, jossa on oma naama.”

Esimerkiksi syksyllä 2020 julkaistun *Varo vaaraa* -singlen kannen Keko Salata -kuva on kuvittaja **Elina Warstan** käsialaa. Kappaleen musiikkivideon animoi **Terri Niemi** Warstan kuvituksen pohjalta.

Musiikkivideoissa tekniset erikoisuudet eivät ole Aallolle oleellisia. ”En ole teknisesti oppinut tai kiinnostunut, olen insinöörin vastakohta. *Koska mä pelkään* -musiikkivideokin on kuvattu kännykällä. Ei yleisö välitä nipelijutuista jos video soljuu kappaleen kanssa.”

Virheettömyyden tavoittelu ei ole musiikkisakaan kaikkein tärkeintä. ”En pyri täydellisyyteen.”

Tuottajalla oltava visio

Sakke Aalto on tehnyt pitkän ja painavan uran musiikkituottajana ja hänellä on näkemys siitä, mikä on työssä tärkeintä. ”Tuottajalla pitää olla projektista tai biisistä visio.”

”Innostuessani biisistä minulla on näky päässäni ja näen lopputuloksen melkein valmiina. Sitten alamme tehdä duunia yhdessä artistin kanssa pala palalta.”

”Tuottajalle kuuluu kaikki, mikä liittyy musiikkiin.” Tämä työ voi olla mitä tahansa ideoinnista fiiliksen luomiseen. Eniten Aalto rakastaa tehdä yhteistyötä artistin kanssa, jolla on oma visio siitä, mitä hän tekee. ”On siistiä tulla yllätetyksi toisen vaikuttavalla idealla.”

Varo vaaraa -singlen kannen Keko Salata -kuva on kuvittaja Elina Warstan käsialaa.

”Näen joskus untakin keikasta, eikä se aina ole painajainen.”

Tuotettavien kappaleiden kriteeri on selkeä. ”Lähden heti mukaan, jos musiikki puhuttelee minua, jos innostun. Näin kävi **Rita Behmin** kanssa, innostuin heti ensimmäisestä äänestä, jonka häneltä kuulin.”

Samoin on osattava sanoa tarvittaessa ei jos projekti ei kuulosta omalta. ”Musiikin tuottaminen ei ole perusduuni, josta saa vähän rahaa.”

Julkisuus on tarpeetonta

Julkisuuteen Sakke Aallolla on selkeä kanta: hän ei sitä juurikaan tarvitse. ”Moni ei tiedä, kuka olen tai edes, miltä näytän. Ensimmäisen levynikin tein maski päällä, kasvottomana miehenä.”

Keko Salata ei ole tehnyt yhtään livekeikkaa. ”Artisteille keikkailu on oletus, mutta minua spotlight on kauhistuttanut aina koulun esitelmistä lähtien. En ikinä ha-

luaisi olla niin suosittu kuin Cheek, siitä tulisi jo lieveilmiöitä.”

Keikkapyyntöjä tulee kuitenkin paljon, isoiltakin festivaaleilta. ”En sano, että ei koskaan. Odotan momentumia. Näen joskus untakin keikasta, eikä se aina ole painajainen.”

Tällä hetkellä Aalto on vähentänyt tuottamista toisille artisteilla. ”Keko Salatan musiikin teko tuntuu nyt tärkeältä.”

”Teen paljon: sanoitan, sävellän, miksaan, äänitän, tuotan ja minulla on oma levy-yhtiö, jonka kautta julkaisen. Mielenkiintoinen sekamelska, mutta tykkään kyllä siitä.”

Sakke Aalto, mitä musiikki on sinulle? ”Tosi iso juttu. Kanavani toteuttaa itseäni. Tuntuu välillä, että se olisi kaikki kaikessa.”

”Musiikki on niin iso osa minua, että en osaa kuvitella itseäni ilman sitä. En osaa. Se on vanhin ystäväni. Elämäni pisin suhde, joka pysyy aina, on koko elämän mittainen.” ●

LOTTA JÄÄSKELÄ

- Taiteilijanimi Ylva Haru. • Syntynyt 1985 Raahessa.
- Julkaissut neljä albumia, joista uusin *Linnut* (2019).
- Tehnyt teatterimusiikkia Tampereen teatterille ja Lahden kaupunginteatterille. • Kasvatustieteiden kandidaatti, pääaineena musiikkikasvatus.

KUVA: TUOMAS ARO

Ylva Haru avautui uudelle

Ylva Haru esittää folkia, jossa on pop-vivahteita ja juurevuutta sekä pyrkii olemaan uskollinen itselleen.

Teksti JUHANA UNKURI

Raahelaislähtöinen **Ylva Haru** – oikealta nimeltään **Lotta Jääskelä** – rakasti lapsena leikkimistä, tutkimista, tarinoita ja seikkaillemista. Musiikki tuli tutuksi jo lapsuuden-

kodissa, jossa soitettiin ja laulettiin paljon.

”Laulaja-lauluntekijä -isälläni on ollut monia omia bändikokoonpanoja, pääinstrumenttinaan kitara. Äitini opiskeli klassista laulua ja hänen isänsä, jo edesmennyt pappani soitti rumpuja, pianoa ja huuliharppua sekä lauloi; kaikilla heistä oli kuitenkin muu siviiliammatti”, kertoo Jääskelä, joka oli lapsena eniten innostunut pianosta ja rummuista.

Tärkeä merkitys oli myös musiikista innostuneella ala-asteen opettajalla. Hän koki oppilaat laulamaan yhdessä, soittamaan ja lauluja tekemään.

Yläasteikäisenä Jääskelä meni bändikouluun, jota pidettiin raahelaisessa musiikki-lyseössä. Ensimmäiset varsinaiset omat kappaleensa hän teki 14-vuotiaana ja ensimmäisen soolokeikkansa hän veti 16-vuotiaana.

”Esiinnyin tuolloin Raahen konserttisalissa Soiva talo -tapahtumassa. Esitin muutaman oman kappaleeni itseäni flyygellillä säestäen.”

Parikymppisenä Jääskelä alkoi opiskella musiikkikasvatusta Oulussa, jossa oli eläväinen jamikulttuuri. Hän tutustui paikallisiin

muusikoihin ja toimi taustalaulajana näiden studioäänityksissä.

”Noihin aikoihin innostuin kitarasta, jota olen soittanut alusta asti näppäilemällä. Hain kitarasta ensin vaihtelua biisintekoon, mutta siitä muodostui nopeasti pääinstrumenttini.”

Folk-henkisiä englanninkielisiä biisejä tehneen Jääskelän keikkailu jatkui ja syveni. Vuonna 2007 hän julkaisi **Lotta**-nimellä *It's About The Feeling* -debyyttialbuminsa. Kaksi vuotta myöhemmin päivänvalon näki toinen, *Blue Autumn* -niminen pitkäsoitto.

Klovharu toi muutoksen

Syksyllä 2012 Jääskelä kävi läpi henkilökohtaista kriisiä ja koki olevansa elämänsä taitekohdassa. Hän harkitsi musiikinteen lopettamista ja muuttoa Berliiniin. Tuossa kohtaa kaksi Jääskelän toimittajaystävää pyysivät hänet mukaan juttukeikalleen Porvoon edustalla sijaitsevaan Klovharuun, joka tunnetaan **Tove Janssonin** mökkisaarena.

Jääskelä yöpyi saarella ja seisoskeli seuraavana päivänä kalliolla merta katsellen.

”Kuulin meren soivan. Tunsin olevani valmis päästämään irti jostakin ja avautumaan uudelle.”

Mantereelle palattuaan hän pohdiskeli kuukausien ajan tapahtunutta ja löysi uuden kipinän musiikintekoon. Aiemmin Oulussa asunut Jääskelä ei lähtenytäkään Berliiniin, vaan asettui Helsinkiin. Jääskelä halusi, että

jatkossa Klovharun kokemus kuuluisi hänen musiikissaan, ja hän alkoi työstää pöytälaatikossaan olleita suomenkielisiä biisiainehioita eteenpäin. ”Ne olivat kartta, josta aloin tutkia reittiä.”

Jääskelä oli yrittänyt kirjoittaa lauluja suomeksi ensimmäisiä kertoja jo täysi-ikäisyyden kynnyksellä, mutta ei ollut tyytyväinen lopputulokseen. Ensimmäinen suomenkielinen teksti valmistui vuonna 2009 ja Klovharun kokemuksen jälkeen sanoituskielet vaihtui kokonaan. Samalla Jääskelä valitsi taiteilijanimikseen Ylva Harun.

”Suomi on oma tunnekieleni ja sen käyttäminen on mahdollistanut minulle laajemman teksti-ilmaisun. Koen niin, että matka ennen Ylva Harua oli lauluntekijänä, muusikkona sekä ihmisenä kehittymistä ja kypsymistä, mikä näkyy teksteissäni. Ja matkahan jatkuu myös tästä eteenpäin.”

Taiteilijanimen jälkimmäinen osa viittaa Klovharuun. Jääskelä harkitsi ensin musiikin tekemistä pelkällä Haru-nimellä. Hän koki sen tuntuvan kuitenkin enemmän bändin kuin laulaja-lauluntekijän nimeltä.

”Sitten kuulin sukulaisten keskustele-
van kauniista naisten nimistä, ja äitini mielestä Ylva oli erityisen kaunis nimi. Lamppu pääni päällä syttyi saman tien: Ylva Haru. Puuttuva osa löytyi ja nimi tuli valmiiksi”, kertoo Jääskelä, jonka nykyiseen soitinrepertuaariin kuuluvat akustinen kitara, sähkökitara, banjo, huuliharppu ja koskettimet.

>>>

Ylva Harun taiteilijanimen jälkimmäinen osa viittaa Tove Janssonin kesäsaari Klovharuun.

KUVA: OSKARI JÄRVINEN

>>>

Kohti tuntematonta

Soolokeikkojen lisäksi myös bändikeikkoja tekevä Ylva Haru julkaisi joulukuussa 2016 *Tuulensuoja*-ep:n ja tammikuussa 2019 *Linnut*-pitkäsoiton. Levyt sisältävät popvivahteista, mutta juurevaa folkia pehmeillä vokaalisoundeilla. Tekstit ovat tärkeässä roolissa.

Jääskelä vastaa sävellyksistä ja sanoituksista kokonaisuudessaan itse. Sovituksissa työparina on ollut kitaristi **Matias Kiiveri**, jonka kanssa Jääskelä aloitti yhteistyön vuonna 2014. Hän toteaa Kiiverin olevan hyvin oleellinen osa Ylva Harun soundia.

”Olen saanut onnekseni soittaa muutenkin monien lahjakkaiden muusikoiden kanssa. Jokaisella soittajalla on aina jokin oma juttunsa – ja itsensä – annettavana. Arvostan muun muassa soundia, musikaalisuutta, tietynlaista herkkyyttä ja kykyä heittäytyä.”

Linnut-albumi toteutettiin bändipohjaisesti.

”Työstimme sitä yhdessä samalla kokoonpanolla, jolla soitimme myös ensimmäisen

mäisen bändikeikkamme; Matiaksen ohella mukana olivat **Arttu Aalto**, **Riikka Keränen** ja **Anssi Tirkkonen**. Yhteisointimme on yksi keskeinen syy, miksi tuosta levystä tuli juuri sellainen kuin siitä tuli.”

Jääskelä toteaa, että jokaiselle julkaisulle on oma reseptinsä. Hän tekee parhaillaan uutta Ylva Haru -levyä. Jääskelän mukaan se on ollut syvä henkilökohtainen prosessi, jossa asioita on ravisteltu perustuksia myöten.

”Päätin syksyllä 2019 luopua kaikesta ja lähteä tutkimaan tuntematonta. Työstin levyäni kappaleita viettämällä laukkuelämää reilun vuoden ajan. Halusin selvittää, mitä luovalle prosessille sen seurauksena tapahtuu ja kuka minä olen oltuani vuoden epä-mukavuusalueella. Toinen levyäni pyrkii valjastamaan sen, mitä minun timestäni on.”

Matkan viimeinen etappi vei Jääskelän omille juurilleen Raaheeseen.

”Siellä päädyin lopulta tekemään tulevan levyäni pohjat yksin. Lisäksi olen työstänyt tämän vuoden aikana muutamien uusien kappaleideni sovituksia yhdessä **Topi Sahan** kanssa Kipinöitä-keikkojemme tiimoilta. Tämän enempää en halua paljastaa vielä yksityiskohtia tulevasta levystäni.”

albumin kohdalla tein tämän nytkähdysvaiheen jälkeen vielä puolet levyn kappaleista ja niin kävi tälläkin kertaa.”

Jääskelä kertoo rakastavansa erityisesti juurevaa musiikkia, mutta pitävänsä kaikesta hyvästä musiikista genrestä riippumatta.

”Kun jokin on tehty hyvin ja tekijä hengittää sitä aidosti itse, juttu toimii. Mitä tahansa tulen itse jatkossa tekemään tai kokeilemaan, ainut oikea tie siihen on oma aito innostus. Voin helposti samaistua Tove Janssonin Muumipapalle kirjoittamaan sitaattiin: ’Ei voi maalata muuta kuin haluaa’.”

Kollegiaalista vertaistukea

Jääskelä kuuluu Freelancemuusikot ry:n johtokuntaan, jonka kokouksissa on käyty keskustelua korona-ajan tuomasta kiperästä tilanteesta ja pohdittu auttamisen mahdollisuuksia.

Pohdintojen jälkeen Jääskelä ja kumppanit päättivät luoda vapaaehtoisvoimin matalan kynnyksen tilan, joka mahdollistaa kokoontumisen kollegiaalisen vertaistuen merkeissä. Muusikkojen liiton jäsenille ilmaiset Toivon torstai -kokoontumiset käynnistyivät 26. marraskuuta.

”Työstin levyäni kappaleita viettämällä laukkuelämää reilun vuoden ajan.”

Syviä prosesseja

Jääskelän levyntekoprosessit ovat tavanneet kestää kokonaisuudessaan noin kaksi vuotta.

”Sekä edellisen että tulevan levyäni alkuvaiheissa peilinä on ollut hyvä mentori. Sävellyksiä työstäessäni en niinkään tee vaan ensisijaisesti olen, tutkin ja hengitän niin sisäistä kuin ympärillä olevaa. Sovitus- ja soundimaailmaan ammennan inspiraatiota usein luonnosta.”

Jääskelällä on vuosittain 300–500 sävelaihiota. Hän luo alusta asti levykokonaisuutta ja haluaa löytää siihen ensin punaisen langan.

”Kappaleita prosessoin ikään kuin käänteisesti: valmiista alkuun, isosta kuvasta yksityiskohtiin. Tekstit vaativat pidempää prosessointia ja kokonaisuus sipulinkuorintaa; mutta kyyneleitä prosessointiin ei yleensä liity.”

Jääskelä kertoo, että levyntekoprosessissa hän luulee jossakin kohtaa antaneensa jo kaikkensa ja olevansa valmiin äärellä.

”Tuossa kohtaa tapahtuu jotain mikä nytkäyttää minut prosessin syvempään vaiheeseen ja siellä kypsyy valmis levy. *Linnut*-

”Käytännössä tämä tarkoittaa torstaisin Zoom-alustalla toimivaa huonetta, missä voi tulla nähdäyksiä ja kuulluksi sekä keskustella vallitsevasta tilanteesta yhdessä toisten muusikoiden kanssa. Niin sanotussa yhteisessä veneessä tavoitteemme on olla tukena toisillemme ja luoda toivoa tulevaan.”

Lopuksi poikkitäiteellisiin Klovharun tunnelmiin. Jääskelä kävi äskettäin katomassa *Tove*-elokuvan, joka oli hänen mielestään kaikin puolin kaunis ja upeasti toteutettu kokonaisuus.

”Tämä liittyy niin filmille kuvaamiseen, lavasteisiin, puvustukseen, näyttelijäsuorituksiin kuin tarinaan. **Alma Pöysti** onnistui antamaan Tovesta aidon ja rehellisen kuvan. Elokuva oli minulle hyvä muistutus siitä, että on tärkeää olla uskollinen itselleen, tehdä sitä mikä tuntuu omalta, muistaa myös elää ja uskaltaa rakastaa. Lopussa näytetty pieni pala Klovharusta herätti ajatuksen siitä, että olisi hienoa käydä siellä vielä joskus uudelleen.”●

Ääni

Ääni-palstalla esitellään kauden kiinnostavia äänitekniologian uutuuksia.
Teksti: Tommi Saarela

SPL Phonitor SE.

Soolot talteen

UNIVERSAL AUDION pöytämallinen Apollo Solo -audiomuunninrykymä on suunniteltu muusikoille, lauluntekijöille sekä esimerkiksi elektronisen musiikin tuottajille, jotka haluavat luoda viimeistelyjä äänityksiä helposti ja kätevästi – vaikka reissussa.

Laitteutuus on saatavilla kahtena eri versiona: Apollo Solon audiovälilyöntinä toimii Thunderbolt 3, rinnakkaisessa Apollo Solo USB -mallissa liitäntä on USB3-tyyppiä. Ensin mainittu ottaa virtansa tietokoneelta, USB3-versio vaatii erikseen virtalähteen. Muilta osin laiteversiot ovat samanlaiset: kaksi kanavaa sisään ja ulos, kuuntelu kuulokkeiden tai kaiuttimien välityksellä sekä 24-bittinen ja 192 kHz näytetaajuudella toimiva audiomuunnos.

Laite sisältää balansoidut XLR-comboliittimet mikrofoni- ja linjatasoisille signaaleille sekä suoran liitännän kitaralle. Audion reaaliaikainen prosessointi mahdollistaa valmistajan mukaan äänittämisen aivan olemattomalla latenssilla.

Noin 500 euroa maksavan, tukevaan metallikoteloon pakatun Apollo Solon mukana toimitetaan Realtime Analog Classic -plugarikokoelma, joka sisältää studiokompressorin, taajuuskorjaimen, kaiun sekä joukon kitaravahvistinmulaatioita. ●

Lisätietoja: uaudio.com

Korkealaatuista kuuntelua

PHONITOR SE on saksalaisen SPL Audion valmistaman Voltair-tuotepereheen uusin ja edullisin kuulokevahvistin. Laite käyttää samaa vahvistinosa kuin kalliimmat edeltäjänsä, ja eroaa niistä lähinnä kevyempien liitäntöjen ja puuttuvan tasomittaroinnin osalta.

Laitteen erikoisuus on Matrix-kytkentä, jonka avulla voidaan keventää kuulokekuuntelussa syntyvää äärimmäisen erottelevaa stereovaihtelmaa syöttämällä tietty määrä naapurikanavien signaaleja ristiin, minkä kerrotaan vähentävän korvien väsymistä pitkien kuuntelusessioiden aikana. Matrix-

kytkimestä löytyy kaksi eri voimakkuusvalintaa kanavien ristivuodolle sekä Off-asento.

Phonitor SE kuuntelee audiota analogisesti RCA-parin kautta ja digitaalisesti jopa kolmella tavalla (koaksiaalinen RCA, optinen S/PDIF, USB2). 32-bittisen muunnoksen näytetaajuus voi olla enimmillään jopa 768 kilohertsia.

Noin tuhannen euron hintaista kuulokevahvistinta on saatavilla kolmessa eri värisessä alumiinikotelossa (musta, hopea, punainen). ●

Lisätietoja: spl.audio/en/

Pocket GT.

Taskustudio some-kitaristille

BOSSIN taskuvahvistin/efektilaite Pocket GT tarjoaa uudenlaisen tavan harjoitella kitaransoittoa. Kitaratefektien lisäksi tehopakkaus on kätkeyty oppimistoimintoja, ja se osaa muodostaa langattoman yhteyden älypuhelimien ja tablettitietokoneiden kanssa. Yhdessä näistä muodostuu mukana kulkeva opetusstudio ja virtuaalinen treenikämpä, joka tuo esimerkiksi YouTube:n verkkooppituntien sisällöt Pocket GT:n käyttäjän ulottuville näppärässä muodossa.

Pocket GT:n oheissovellus Boss Tone Studio on saatavilla iOS- ja Android-laitteisiin sekä Mac- ja Windows-tietokoneisiin. Sovellukseen sisältyvän YouTube-selaimen avulla voi rakentaa YouTube-sisällöstä kappaleistoja ja asettaa kappaleisiin looppauspisteitä ynnä muuta. Center Cancel-toiminon luvataan vähentävän kitarasoolojen ja laulujen äänenvoimakkuutta videoissa ja musiikkiraidoissa.

Laite sisältää yli sata vahvistin- ja efektimallinnosta, monipuoliset työkalut soundinmuokkauksiin sekä 99 käyttäjän muistipaikkaa omille asetuksille. Laitteessa on striimausmahdollisuus Bluetoothin välityksellä, USB-ääniliitännät, viritysmittari sekä sisäänrakennettu ladattava akku, joka tarjoaa jopa neljä tuntia toiminta-aikaa.

Boss Pocket GT maksaa noin 250 euroa. ●

Lisätietoja: boss.info

Apollo Solo.

INTOHIMONA MUSIIKKI

soundi.fi

- facebook.com/soundilehti
- instagram.com/soundilehti
- twitter.com/soundilehti

pop media